Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

همت

خپرونکي : د سنايي پرمختيايي موسسه
مسول مدير : راز محمد دليلي
ليکونکی : احمد فريد عارفي
پښتو ژباړه : مريم هاشمي
انځورګر : فتانه بکتاش عارفي
کمپوز او ديزاين : سيد نذير حسيني

لومړی طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۶ د وري مياشت.
دوهم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۷ د ژمی مياشت.
دريم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۸ د ژمی مياشت.
څلورم طبع : ۲۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۹ غويا مياشت.

اتم سړك، قلعه فتح الله د سنايي موسسه: په کابل کې پته
تيلفون: ۰۲۰-۲۲۰۱۶۹۳
۱۸۱، پوست بکس
برېښنا ليك: sieal@brain.net.pk
انترنيت پاڼه: www.sanayee.org
اورکزي پلازې شاته، يونيورسټي ټاون، پېښور پاکستان: په پاکستان کې پته.
تيلفون: ۰۰۹۲-۹۱-۵۸۴۲۱۵۵-۹۱۵۸۲۱۶۵
فکس: + ۹۲ + ۹۱ - ۵۸۴۵۱۳۹

ددې کتاب ټول حقوق د سنايي پرمختيايي
موسسې پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

تصويري کيسه

همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

په اوسني چاپ سريزه

د سـنايي پرمختيايي موسسـې د دې اوچت اوګټور کتاب د اړتيا په نظر کې نيولو سـره چې ښودنه کوي کـه چيرې مونږ اراده وکړوله همت څخـه کـار واخلـو ناشوني کارونه بـه شوني شي د چاپولو اقـدام وکړ. د ښوونځي بـيا رغاونې دناهيلو شـوو ماشـومانو په زړونو کې د هيلو نهالونه راوټوکول. پر اوسـني چاپ مو اقـدام وکړ چې دا پلا بـه د کتاب لاسته راوړنې څه وي.

والسلام

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

گرانو لوستونکو! د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) په دې وياړي چې د دې کتاب په وړاندې کولو سره يو بل گام د هيواد د کوچنيانو او تنکيو ځوانانو د خدمت په ترڅ کې پورته کوي.

د (همت) کتاب چې د ورور احمد فريد عارفي ليکنه ده، اووم کتاب دی چې د سنايي پرمختيايي موسسې SDO له خوا د چاپ په گاڼه ښايسته کيږي. لکه څرنگه چې د کتاب له نوم څخه څرگنديږي د يو کوچني لوړ همت او مفکوره ده چې بالاخره د يو ټولنيز لوی خوځښت شکل غوره کوي.

په لنډه توگه هغه څه چې دا اثر د پايلې په توگه وړاندې کوي په لاندې ډول دي:

- په خپل ځان د اعتماد او باور لرلو حس.
- د ماشومانو او تنکيو ځوانانو په هکله ښه او جدي پاملرنه حتی په هغو امورو کې چې د دوی تر وس پورته گڼل کيږي.
- د دې مفکورې تحرک او پياوړتيا چې، تل بايد مونږ په دې انتظار کې ونه اوسو چې پردي مونږ ته څه راکړي.
- د دې مفکورې پياوړتيا چې مونږ د ځان لپاره څه کولای شو او څرنگه يې عملي کولای شو.
- د ټولنې د وگړو ټولنيزو، عام المنفعه او د بيارغاونې کارونو ته هڅول، د حشر او داوطلبانه کارونو له لارې.

په پای کې د سنايي پرمختيايي موسسې (SDO) اداره هيله لري چې د دې کتاب په خپرولو سره يو بل گټور گام د بيارغاونې په لور اوچت او خپل سهم اداء کړي همدارنگه د الله تعالی(ج) له دربار څخه د نورو گټورو علمي او کلتوري خدمتونو د جوگه کيدو غوښتنه کوي ترڅو خپل وران ويجاړ هيواد پخپلو لاسونو ودان کړو.

و من الله التوفيق

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

همت

د وطن د یو لرې کلي په ښه او ښکلې لمن کښې یو
دولس کلن هلك د احمد په نوم ژوند کوي او په پنځم
ټولګي کې سبق لولي.

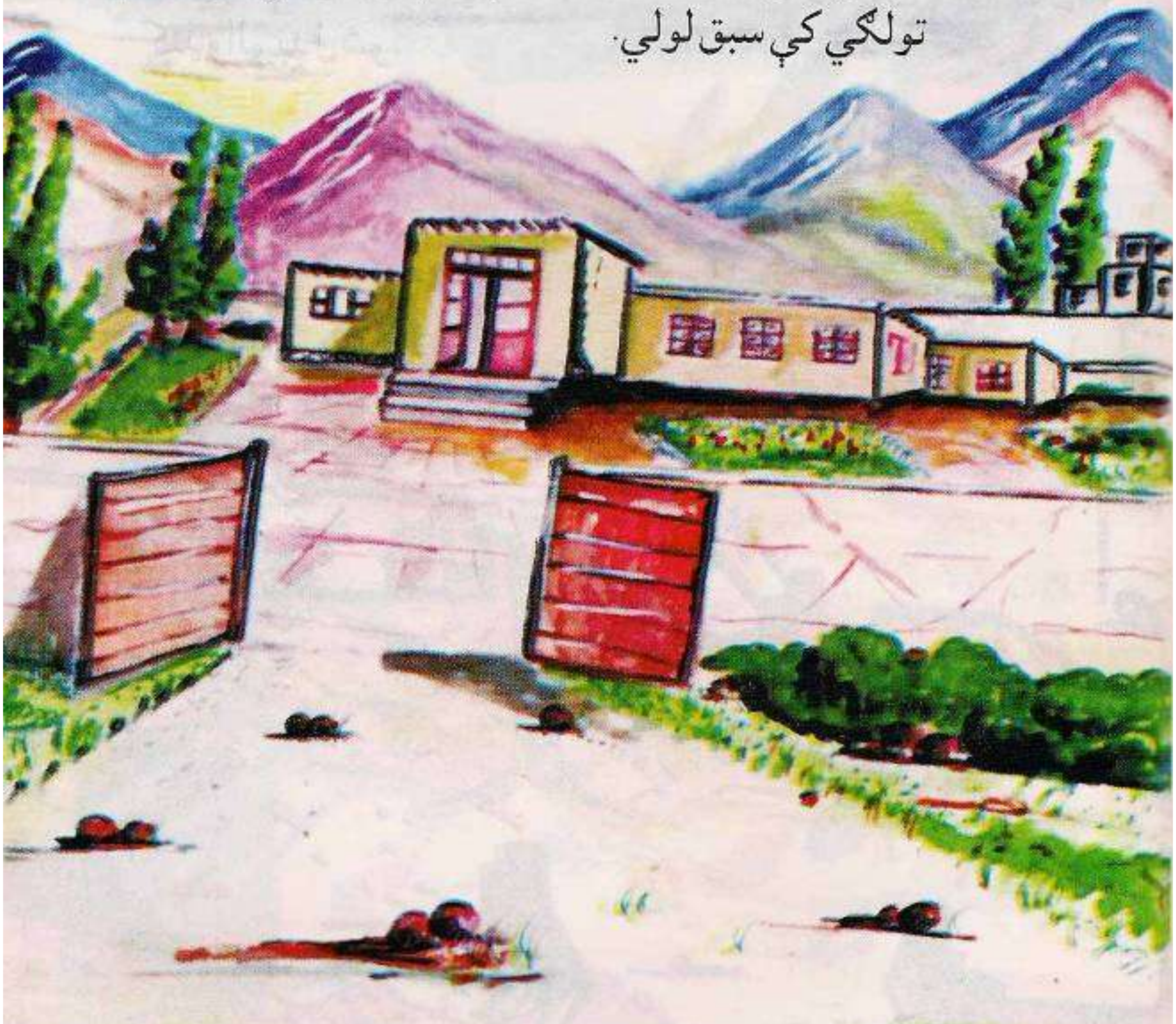

په هغه ښوونځي کې چې احمد سبق لولي یو لومړنی
ښوونځی دی چې شپږ ټولګي لري. که څه هم دا ښوونځی
ډیر کوچني وو خو ډیر پاك صفا او زرغون وو. او له دې
کبله چې د کلي ماشومانو په دې ښوونځي کې زده کړه
کوله ډیر خوشحاله وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اما دې خوښيو ډېر دوام ونکړ ځکه يو کال وروسته په کلي کې درو انو جګړو له کبله دا ښوونځی هم په کنډوالو بدل شو.

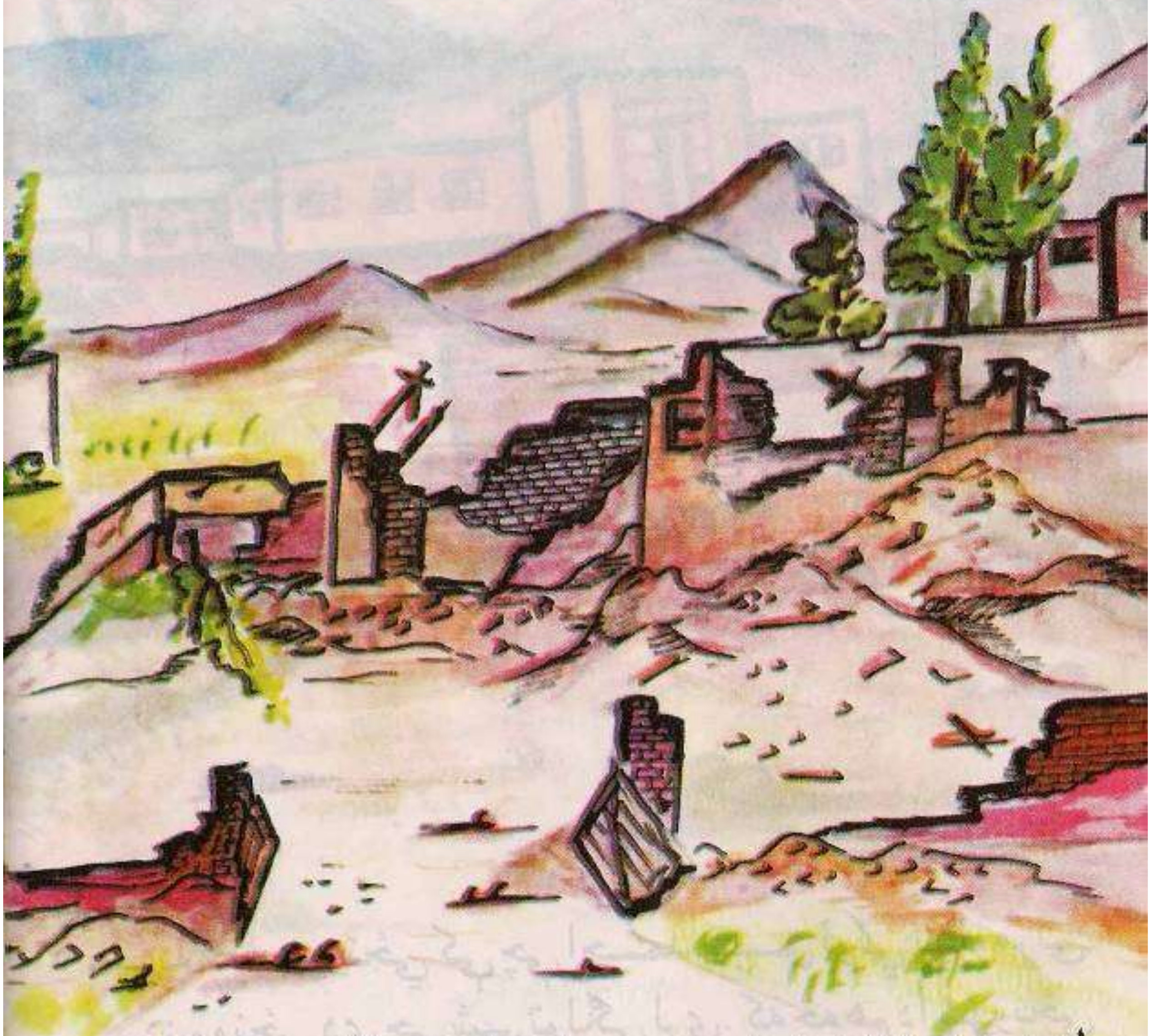

له همغه وخت نه تر نن پورې يوازې احمد بلکه د هغه کلي ټول ماشومان د زده کړې نه پاتې شول. او د هغوي د ژوند ارزښتناکه ورځې بېهوده او عبث تيرېدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

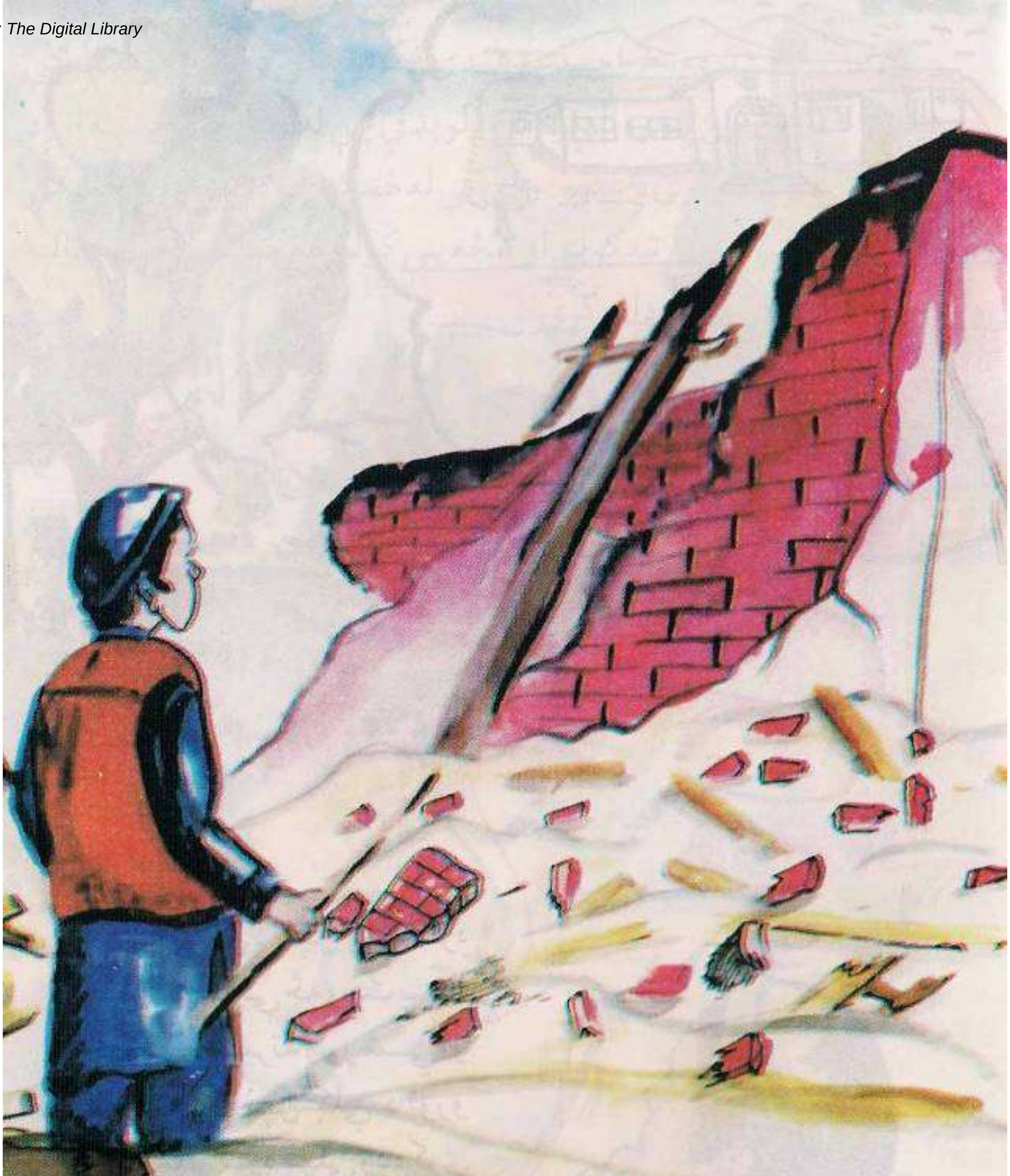

ډېر وخت بــه د خپل ښوونځي په کنډوالو کې ګرځېده او هغه ورځې بـــه يې يادولې چې په همدې ځای کې چې اوس په يوه کنډواله بدل شوی لوبې کولې، زده کړه يې کوله او د خپل ټولګي والو سره ټوکې ټکالې او خنداوې کولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد به تل د خپل ځان سره
سوچ کولو چې څه وخت به دا
ښوونځی بیرته جوړ شي او
هغه به د خپل کلي د نورو
ماشومانو سره خپلې زده کړې
ته دوام ورکړي؟

دا هغه پوښتنه وه چې احمد به
تل له خپل ځان سره مطرح
کوله او ددې پوښتنې دحل په
لټه کې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ احمد په همدې فکرونو کې ډوب وچې سترګې
یې په یوه الوتونکې ولویدې چې له خپل جسامت نه اوږد
او لوی د غنمو وږی یې له ځمکې نه دونې یوې ځانګې
ته یورته کولو او هڅه یې کوله چه خپله ویجاړه ځاله
بیرته ودانه کړي.

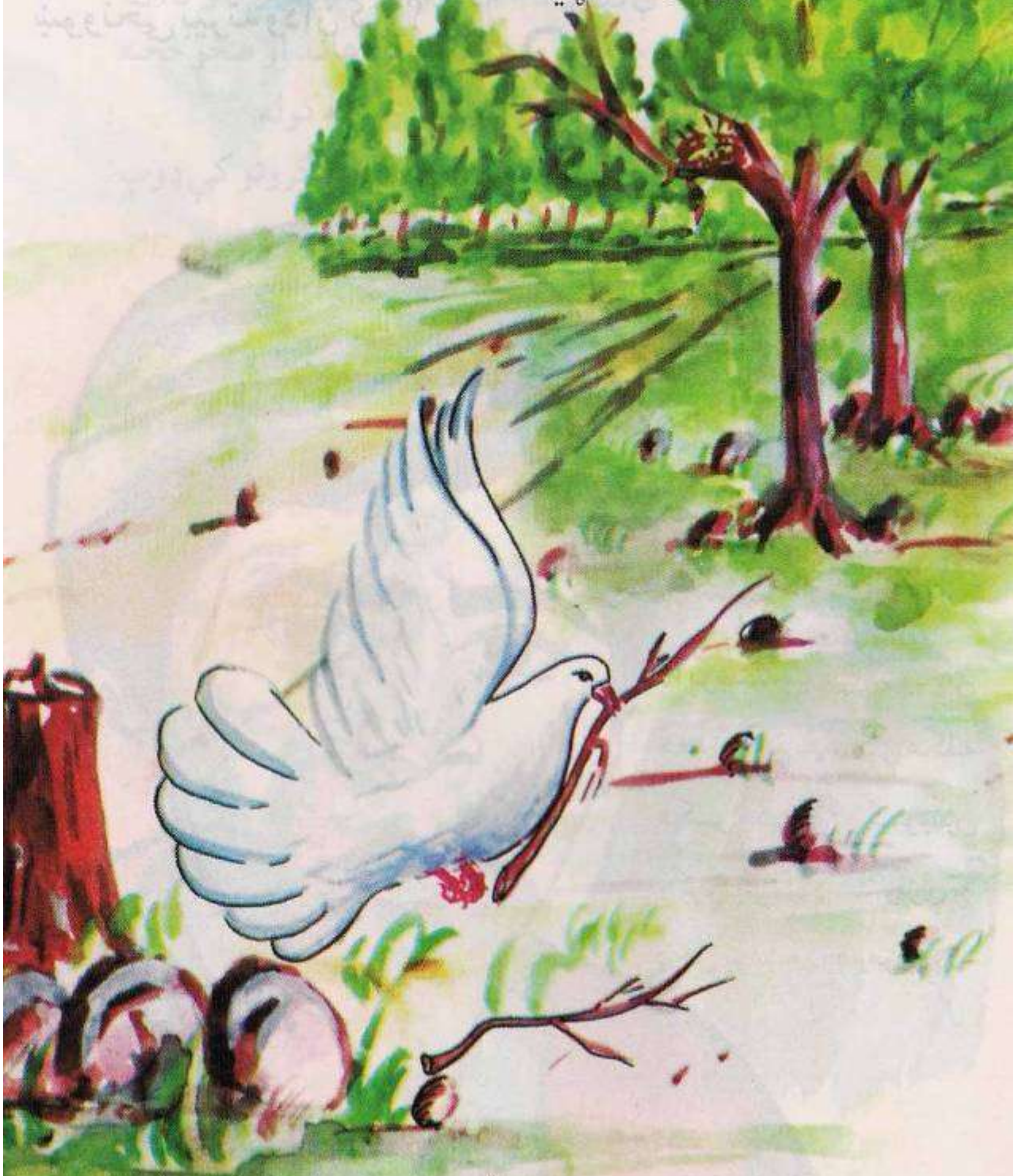

(c) ketabton.com: The Digital Library

كله چې احمد دا حالت وليده د هغه په سترګو کې د هيلو
بريښنا وځليده او خپل ځان سره يې وويل. كله چې يو
ناتوان الوتونكې خپله ويجاړه او ورانه ځاله يوازې بيرته
ودانولې شي نو آيا مونږ نشو كولاى چې خپل ويجاړ
ښوونځى بيرته ودان كړو؟

دا پوښتنه سبب شوه چې
هغه نور هم په همدې هكله
فكر وكړي او كوښښ
وكړي چې دې ستونزې ته
د حل يوه ښه لاره ومومي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی احمد د موضوع په هکله خپل پلار سره مشوره وکړه اما د هغه پلار چې له لیك لوست څخه برخمن نه ؤ احمد ته یې وویل چې «د ښوونځي جوړول زموږ او ستاسو کار نه دی دې خبرو پسې مه ګرځه» اما احمد چې د خپل ښوونځي یو ممتاز زده کوونکي وو او د علم په زده کړه کې ډیر لیوال وو، د خپل ښوونځي د جوړولو په هکله یې له هاند او هڅو څخه لاس وانخیست او دا جمله یې ځان سره زمزمه کوله.

(چې پسې ګرځې هغه به مومې) او په خپل فکرونو کې ډوب شو.

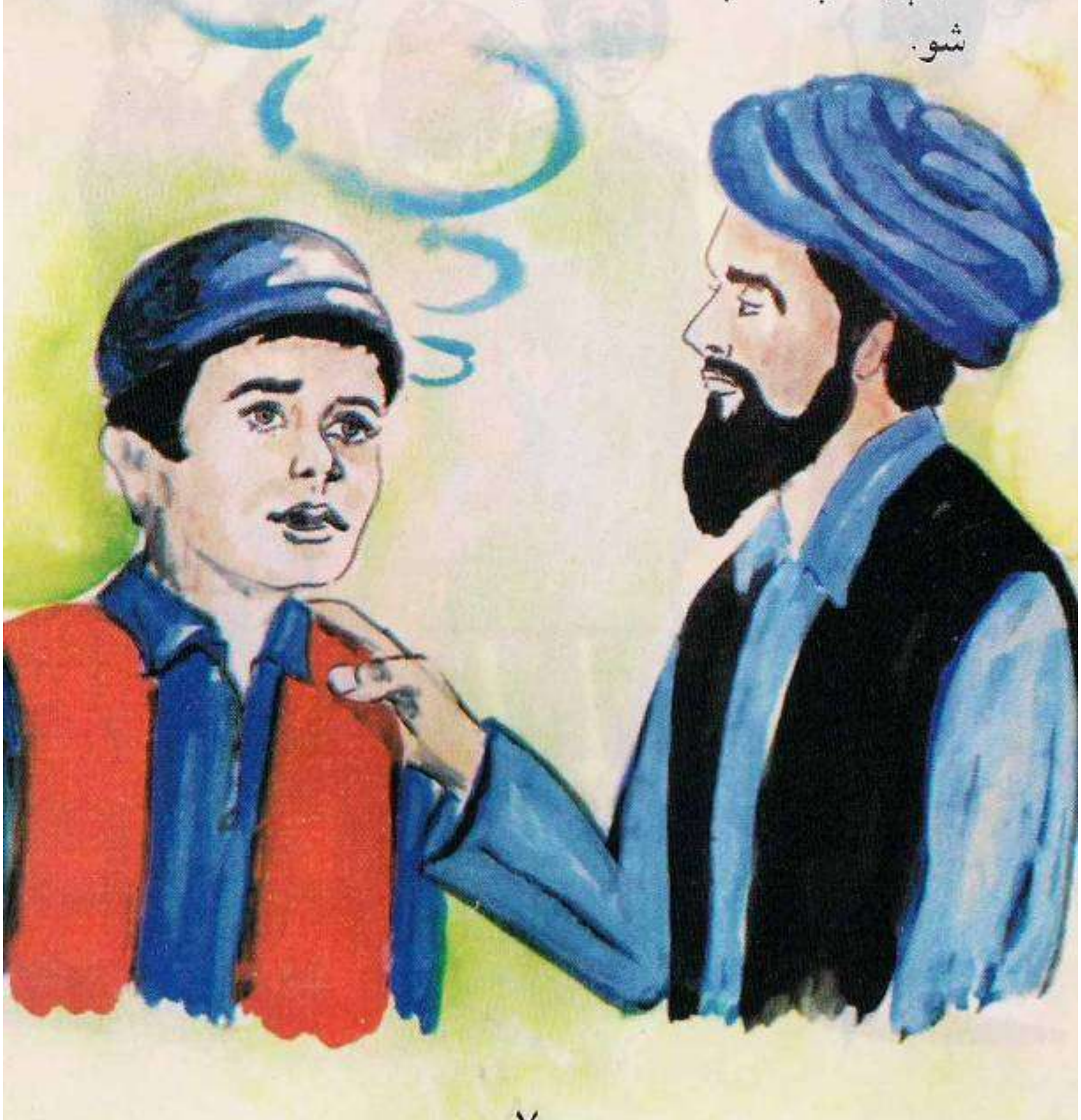

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ احمد خپل یو شمیر د ښوونځي ټولګي والو او ملګرو ته چې په همدې کلي کې اوســـیدل لاړ او هغوي سره یې دا پوښتنې شریکې کړې.

- څه وخت به زموږ ښوونځی بیرته فعال شي؟
- څوك به هغه بیرته فعال کړي؟
- موږ بــه تر څه وخت پورې په کوڅو کې ورځې تیروو او ...

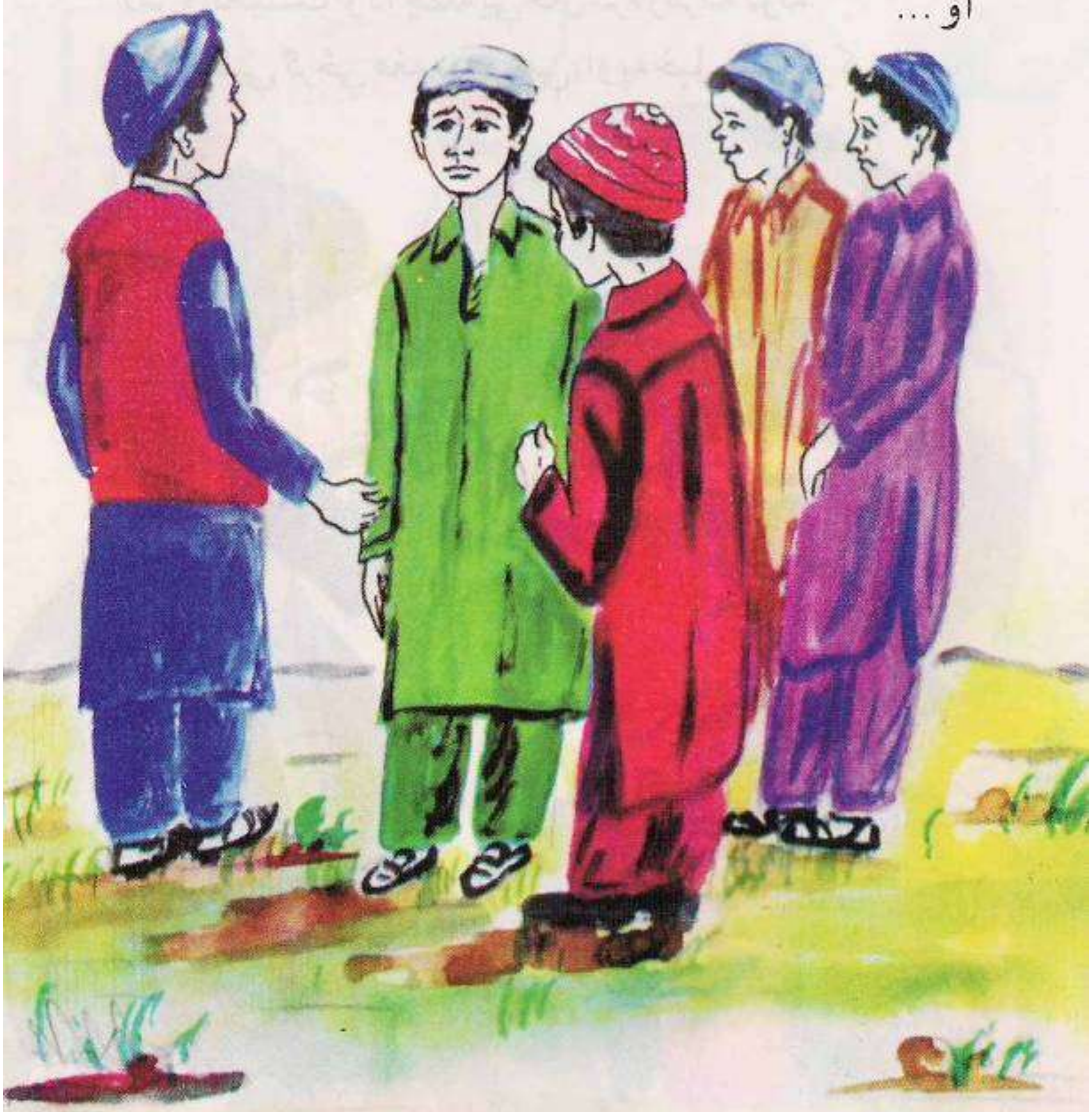

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد ټولګیوالو او ملګرو ډول ډول نظریې او ځوابونه ورکړل خو ټول په دې فکر کې وو چې نور ځوك به دوی ته دا کار وکړي.

وروسته احمد په ډیر نرمۍ سره له هغوي څخه پوښتنه وکړه که دا کار مونږ پخپله ورو ورو سرته ورسو څنګه به شي؟

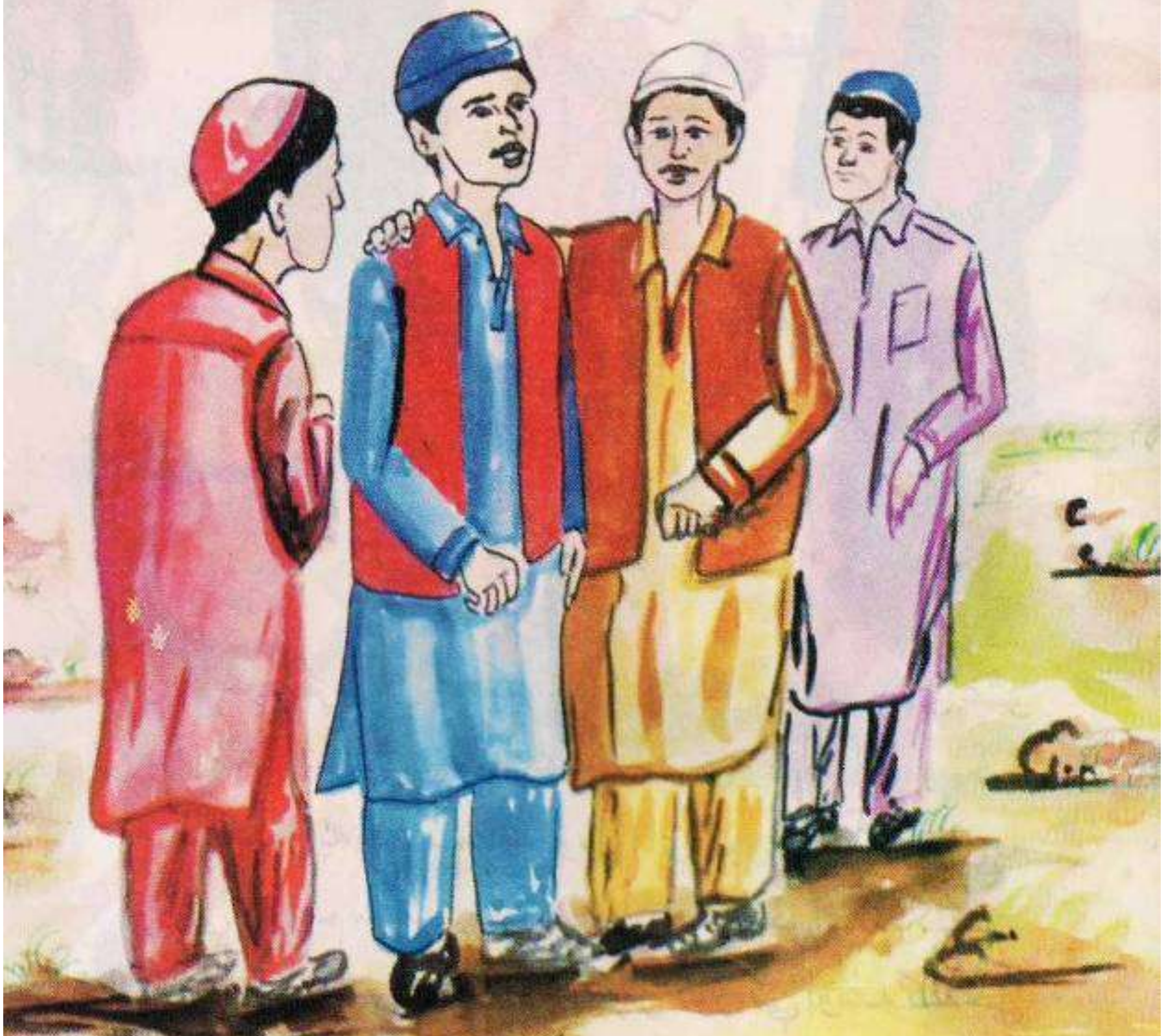

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خبرې په اوریدو سره عجیب آوازونه او مسخره آمزه خندا ګانې اوچتې شوې یو تن په خندا سره وویل: ورونو احمد لیونی شوی ده خداي د هغه وبخښي ډیر ښه هلك وو.

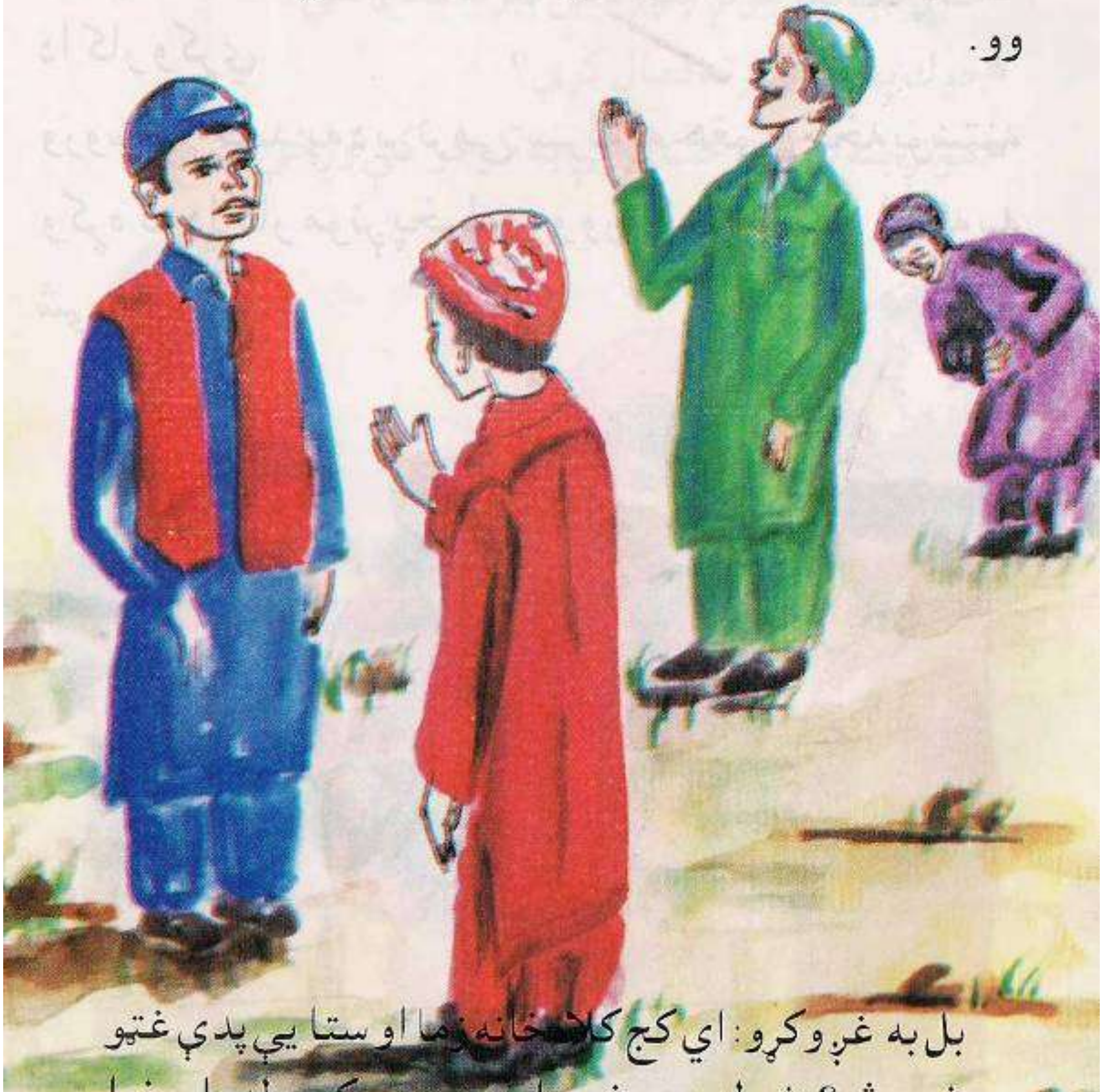

بل به غږ وکړو: اي کج کلاخانه زما او ستا یې پدې غتو خبرو څه؟ (شوله دې وخوره او پرده دې وکړه). له بلې خوا نه بل په مسخرو وویل: اي کور کوري کوترې په تولګې کې هم ستا د سبق ویلو سره موږ په تنګ وو، اوس هم سبق پسې نښتی یې خپل کور کې اوسه کله چې حکومت ښوونځی جوړ کړ بیا راشه او سبق وو ایه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد د دې خبرو په اوریدو سره بې له دې چې څه ووایي ډیر مایوسه شو، له خپلو ټولګیوالو دوستانو څخه جلا شو او کورته روان شو. یوه شیبه وروسته د یو کوچني یوم سره د ښوونځي په لور روان شو.

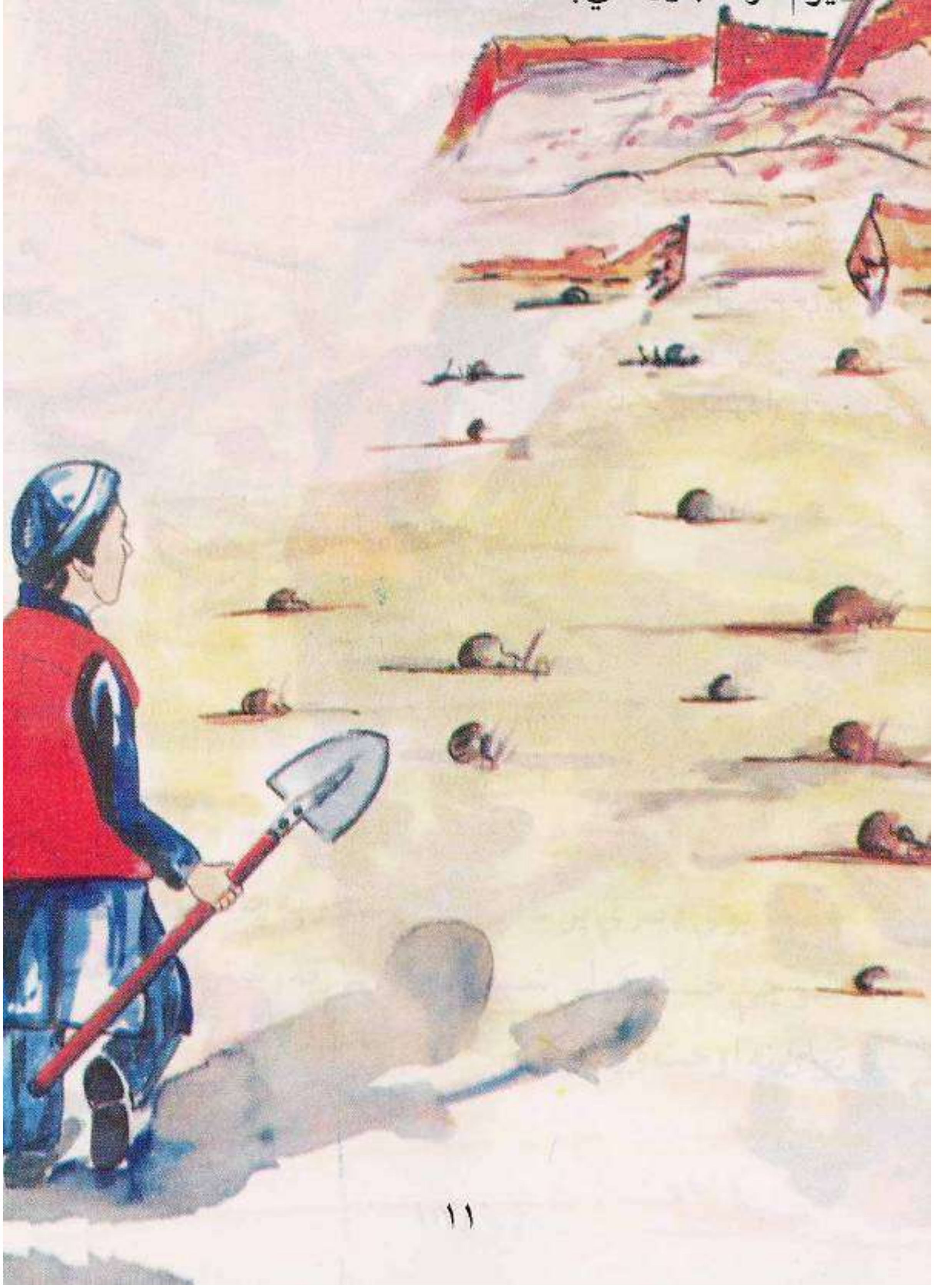

(c) ketabton.com: The Digital Library

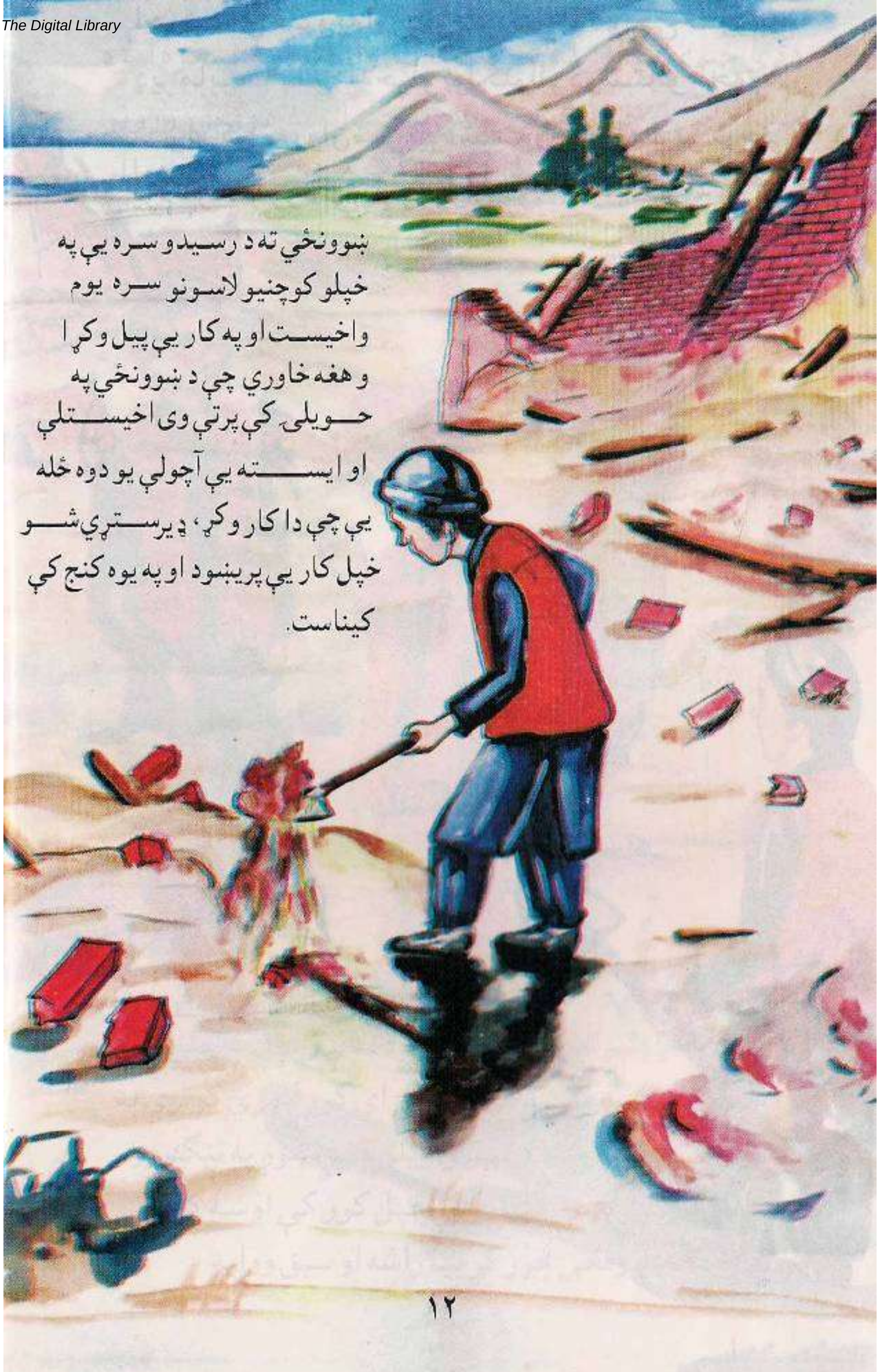

ښوونځي ته د رسيدو سره يې په خپلو کوچنيو لاسونو سره يوم واخيست او په کار يې پيل وکړ او هغه خاوري چې د ښوونځي په حويلۍ کې پرتې وې اخيستلې او ايسته يې آچولې يو دوه ځله يې چې دا کار وکړ، ډيرستړي شو خپل کار يې پريښود او په يوه کنج کې کيناست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

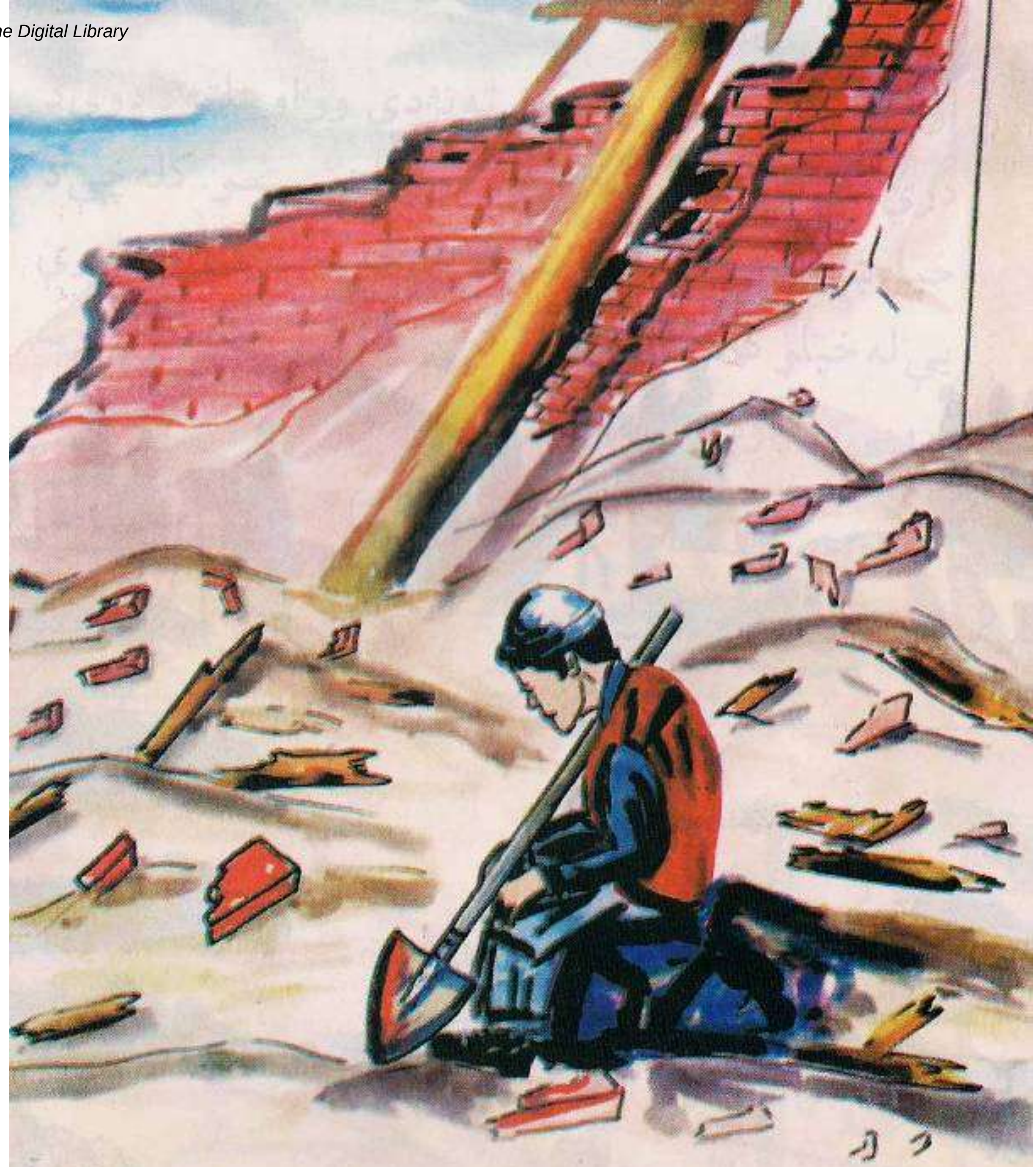

هغه د یوې ډبرې پر سر کیناست او په چرتونو کې ډوب
شو چې څنګه کولې شي دا کار چې په رښتیا هم د هغه د
توان نه اوچت وو، وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

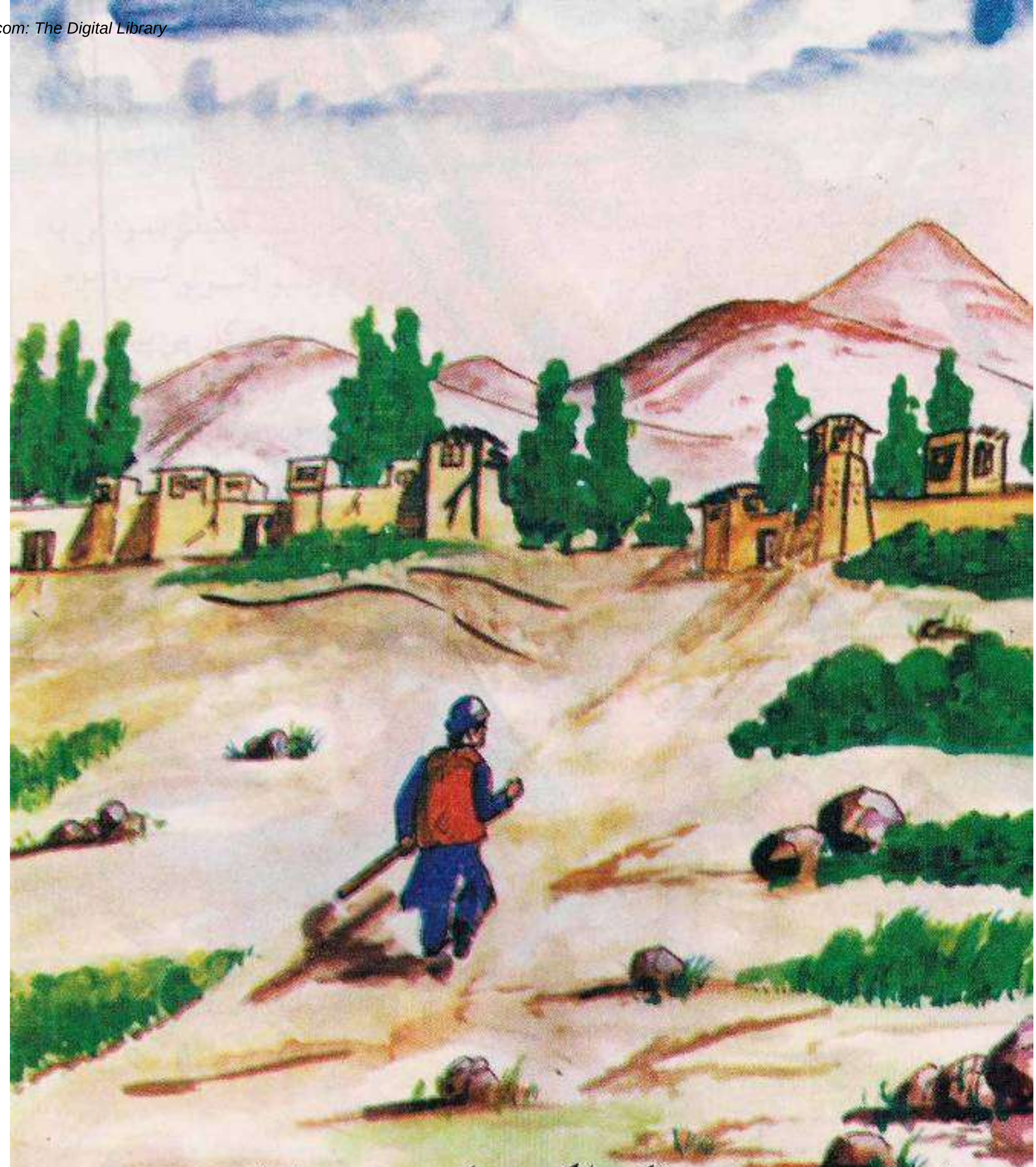

د خپلو چرګوړو په مینځ کې لکه چې کومه د حـــل لاره یې
پیدا کړي وي په چټکۍ سره د خپل ځاي نه اوچت شو او
د خپل کور په لور روان شـــو وروســـته چې یو م یې په کور
کې پرېښود بیرته د خپل کور څخه راووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د بـل کلي په لور چې دوي ته نژدې وو او هلته د دوې د
دري مضمون د ښوونکي کور وو روان شــــو. کله چې د
خپل ښوونکي کورته ورســـيد. لږ څه وځندېده او خاورې
يې له خپلو کالو څخه پاکې کړې. کالې يې جوړ کړل او په
وروييې دروازه وټکوله.

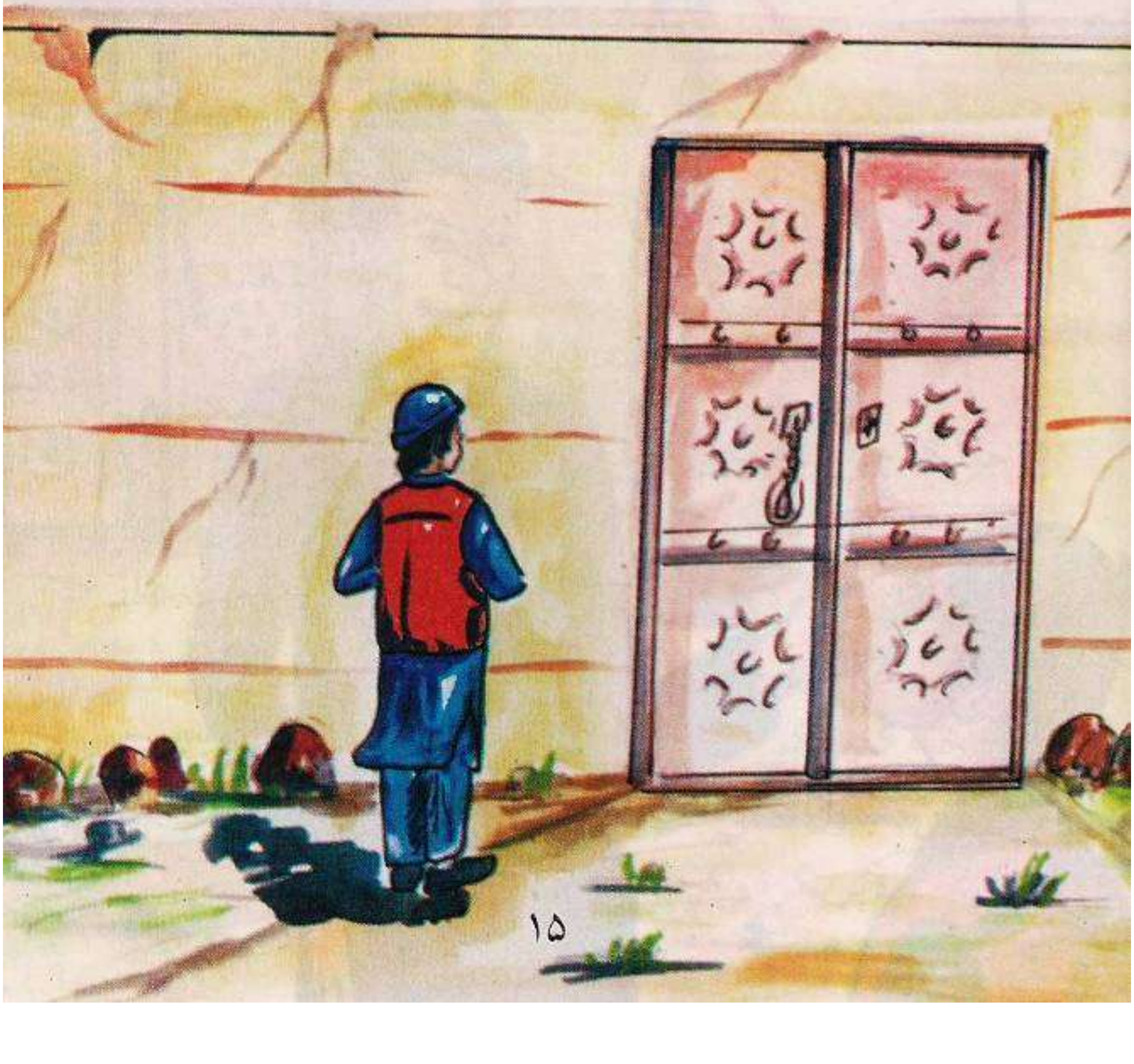

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شيبې وروسته ښوونکي دروازه خلاصه کړه. ښوونکي چې احمد يې د هغه د استعداد، لياقت او اخلاق د پاره ورته ګران وو د احمد په ليدو ډير خوشحاله شو. او احمد څخه يې غوښتنه وکړه چې کور ته ورشي اما احمد د سلام او لاس ښکلولو نه وروسته د خپل ښوونکي څخه وغوښتل چې هغه سره يو څو شيبې خبرې وکړي او هغه ته لارښوونه وکړي.

احمد ټولې خبرې چې د هغه په ذهن کې وې ښوونکي ته بيان کړې او هغه څخه يې د دې موضوع د حل د لارې غوښتنه وکړه.

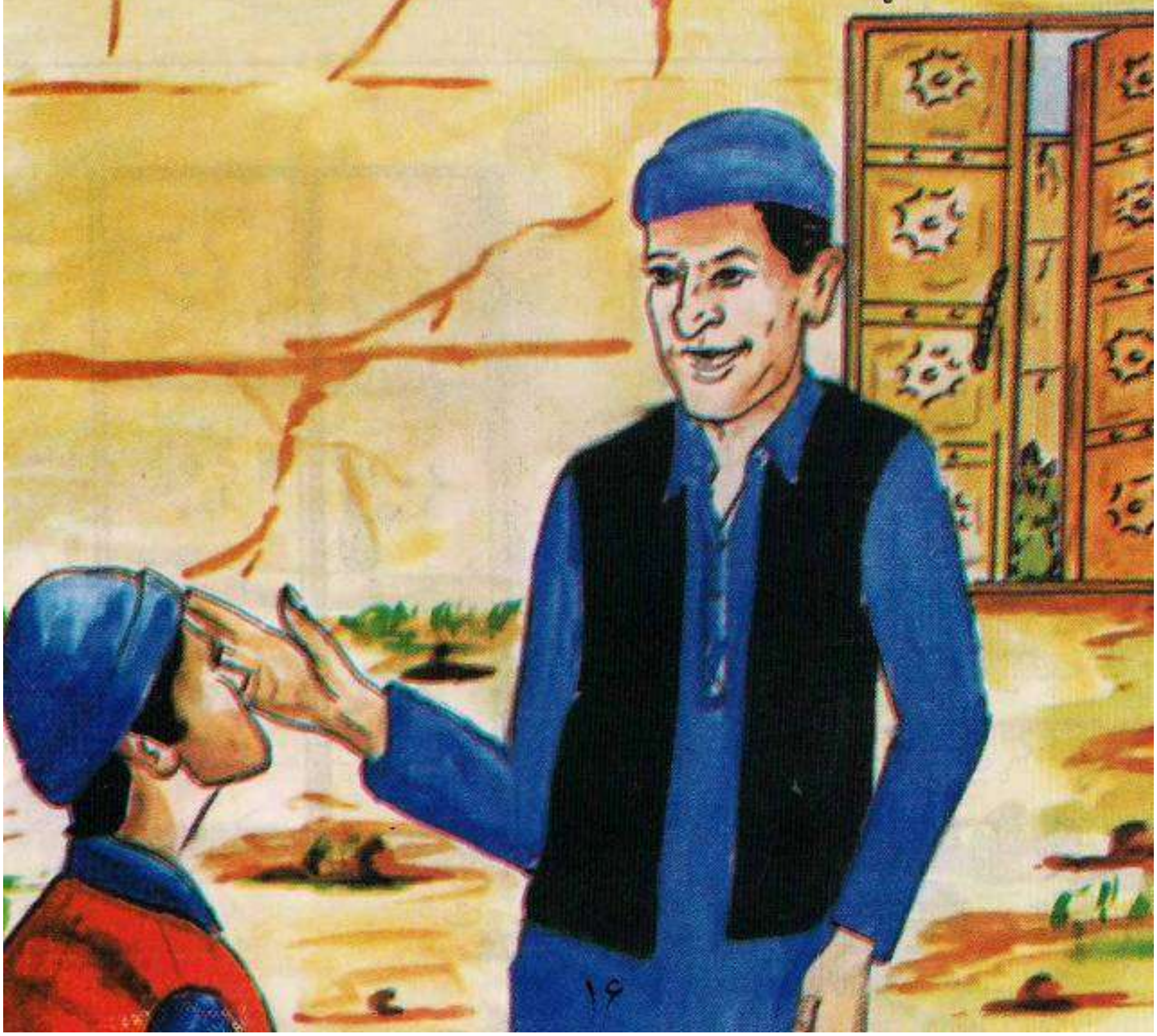

(c) ketabton.com: The Digital Library

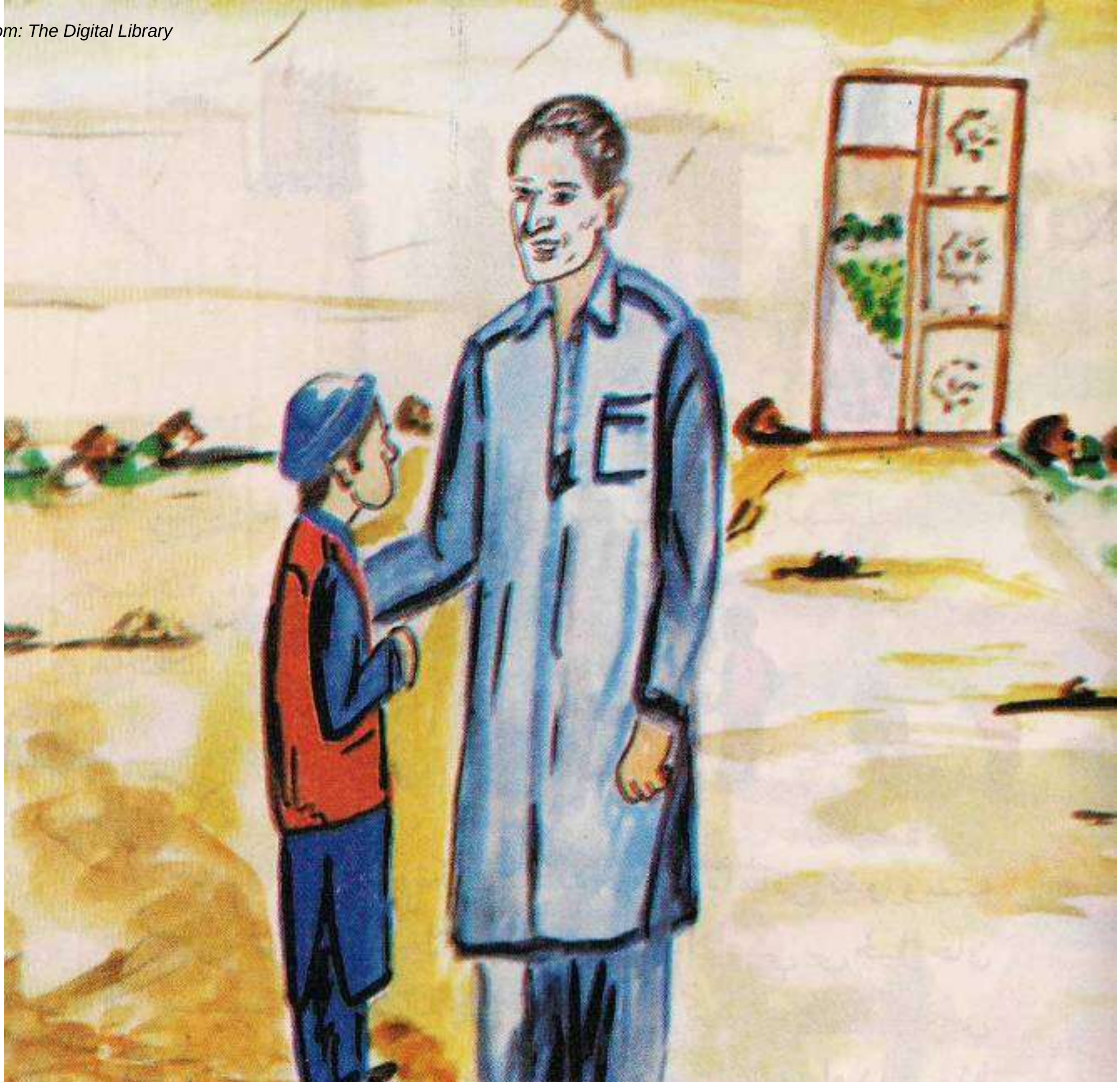

څرنګه چې ښوونکی یو ډېر مهربانه، خوږ دوست او پوه سړی وو او د بېکارۍ نه هم ډېر ستړی شوی وو. د احمد خبرو اترو وروسته دواړو دا فیصله وکړه چې صبا سهار احمد د خپل ملګري او ټول هغه زده کوونکي چې په شا او خوا کلیو کې اوسېږي او په دې ښوونځي کې سبق لولي د ښوونځي خواته راټول کړي چې په دې هکله په ګډه سره پریکړه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد د خپل ښوونکی سره له خدای په امانۍ نه وروسته په چټکۍ سره په لاره روان شو. په لاره کې یې خپل ځان سره دعا کوله چې خدای دې وکړي چې د هغه هڅې نتیجه ورکړي، ښوونځی ژر بیرته ودان شي او درسونه بیرته پیل شي.

هغه ډیر په چټکۍ سره تللو چې ژر تر ژره هلکان هم خبر کړي په پای کې احمد د خپل دوه درې ملګرو او ټولګي والو په مرسته وکولای شول چې زیات شمیر زده کوونکي خبر کړي چې صبا سهار په اته بجو ټول ښوونځي ته حاضر شي چې ښوونکی د ښوونځي بیرته پیل کیدو په هکله هغوي سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

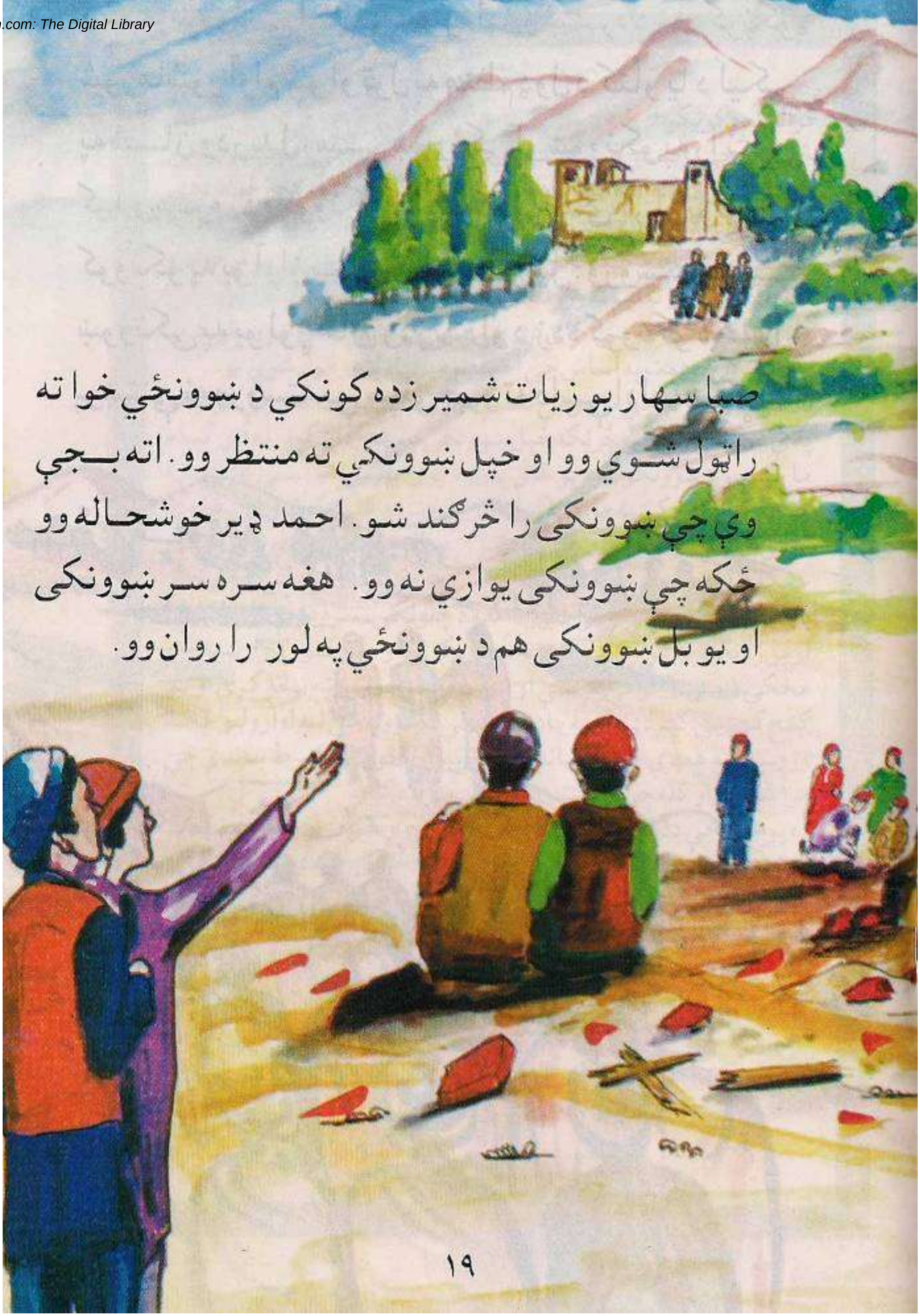

صبا سهار یو زیات شمیر زده کونکي د ښوونځي خوا ته
راټول شوي وو او خپل ښوونکي ته منتظر وو. اته بجې
وې چې ښوونکی را څرګند شو. احمد ډیر خوشحاله وو
ځکه چې ښوونکی یوازي نه وو. هغه سره سر ښوونکی
او یو بل ښوونکی هم د ښوونځي په لور را روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سـر ښوونکي او ښوونکو په ليدو سـره د زده کونکو شور ماشور آرام شو او ټول په منظم ډول د کتار يا د ليکې په شـان ودريدل. سـر ښوونکي او ښوونکو په را نژدې کيدو سره زده کوونکو ته سـلام وړاندې کړ او ټولو زده کوونکو په يو آواز سره (وعليکم) وويل. وروسته بيا سر ښوونکی په يو لوړ ځای ودريده او د زده کوونکو د حـال پوښتنې نه وروسته يې خپلو خبرو ته داسې ادامه ورکړه:

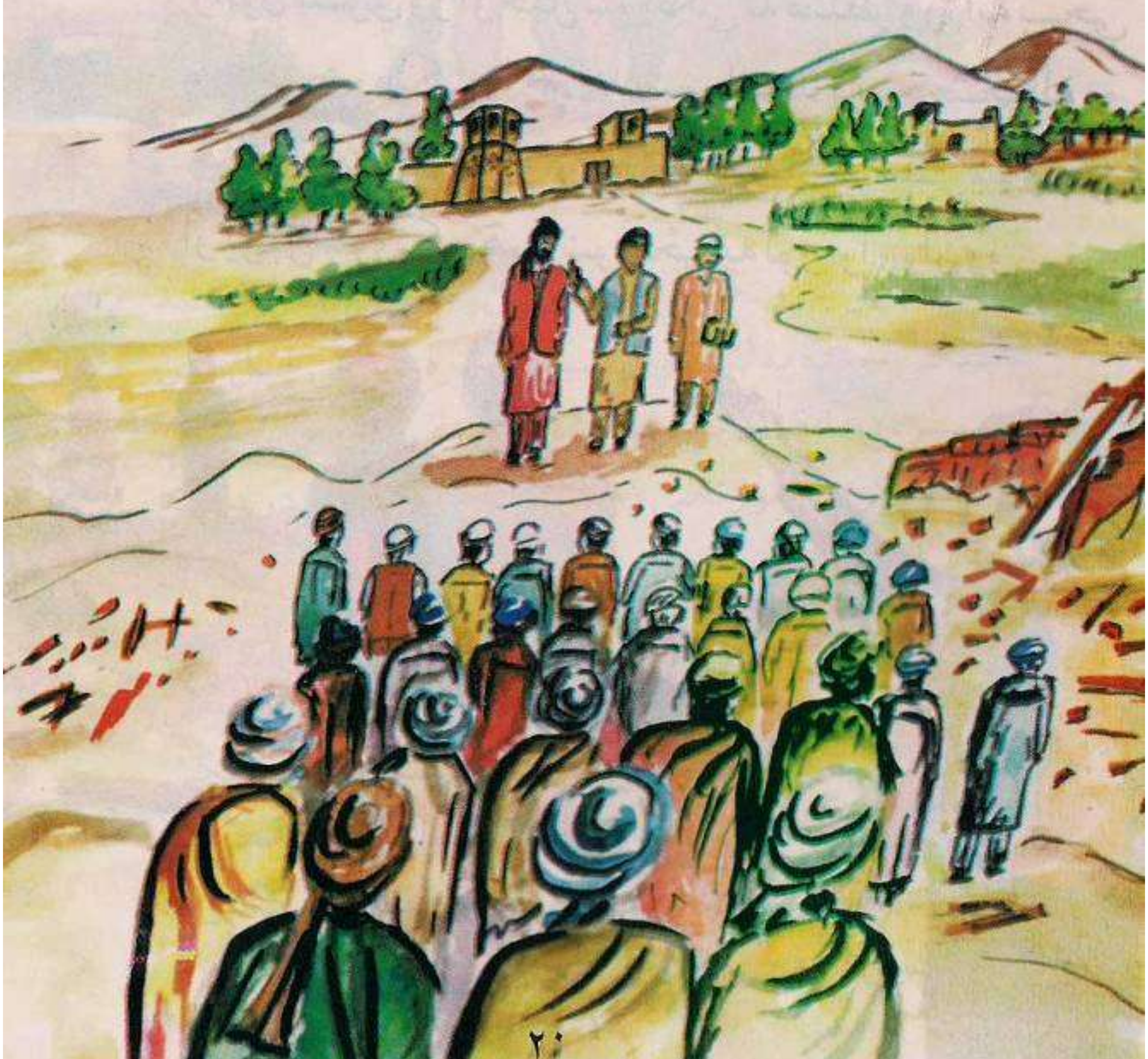

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو زده کونکو !
څه رنګه چې تاسو خبریاست پوره یو کال کیږي چې زمونږ ښوونځی ویجاړ شوی دی او متاسفانه د ورانوونکو جګړو له کبله هیڅ څوك دديې ښوونځي د ودانولو په فکر کې نه دي او بدبختانه د تاسو یو کال ژوند په عبث تیرشو. تاسو خپله فکر وکړئ ددې یو کال په موده کې مونږ څومره سبق، کتابونه او تعلیم نه وروسته پاتې شوي یو.
ولې بیا هم ډیر د خوښۍ ځای دی چې مونږ او تاسې ددې ښوونځي د یو زده کونکي د همت په اساس چې احمد نومیږي دلته راټول شوي یو.
دا شوق او علاقه چې تاسو یې تعلیم ته لري ددې باعث شو چې مونږ هم پدې فکر کې شو چې څرنګه خپل ښوونځی بیرته ودان کړو. له دې کبله ما ستاسو د ښوونکو سره یو ځای پرون د یوې بهرنۍ موسسې غړی سره چې په کوز کلي کې په ماین پاکولو کې بوخت وو خبرې وکړې او د هغوی نه مو غوښتنه وکړه چې د خپل تراکتور په واسطه یوازې د ښوونځي ځمکه اواره یا (هموار) کړي هغوي هم ژمنه وکړه چې نن د لس بجو نه تر دولس بجو پورې خپل تراکتور د هغه د چلونکي سره مونږ ته راولیږي.
اوس زه تاسو نه غواړم چې لاسونه سره ورکړي او د تراکتور د رارسیدو نه مخکې د میز او څوکۍ، تختې او نور څیزونه خاورو نه ټوله کړئ او یو کنج کې یې کیږدئ. او په یاد ولرئ چې د ښوونځي له اوارولو څخه وروسته په همدې خاورې باندې سبق پیلوو. خو پدې شرط باندې چې هوا ښه وي او کله چې وربښت وي نو رخصتي به کوو.
زه پوهیږم چې دا رنګه سبق ویل به ډیر ګران وي خو مونږ چاره نلرو باید له ستونزو سره جوړ جاړی وکړو. وروسته بیا خدای(ج) مهربانه دی چې د حل لاره پیدا شي او په یاد ولرئ چې د ماین پاکولو د مامورینو د ویناوو په اساس زمونږ د ښوونځي ساحه له ماینونو څخه پاکه شوې ده اوس بسم الله ویلو سره خپل کار پیل کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي د خبرو پای ته رسید و سره یو عجیبه غوندې شور او شوق د زده کوونکو په زړونو کې د ښوونځي بیرته پیل کیدو له کبله پیدا شو. ټولو په خوشحالۍ سره په کار پیل وکړ. او په ګډه یې د تختو او لرګیو په ټولولو د ښوونځي د شا او خوا څخه پیل کړل. د ښوونځي ساحه ډیره لویه نه وه نو دا کار په چټکۍ سره پای ته ورسید.

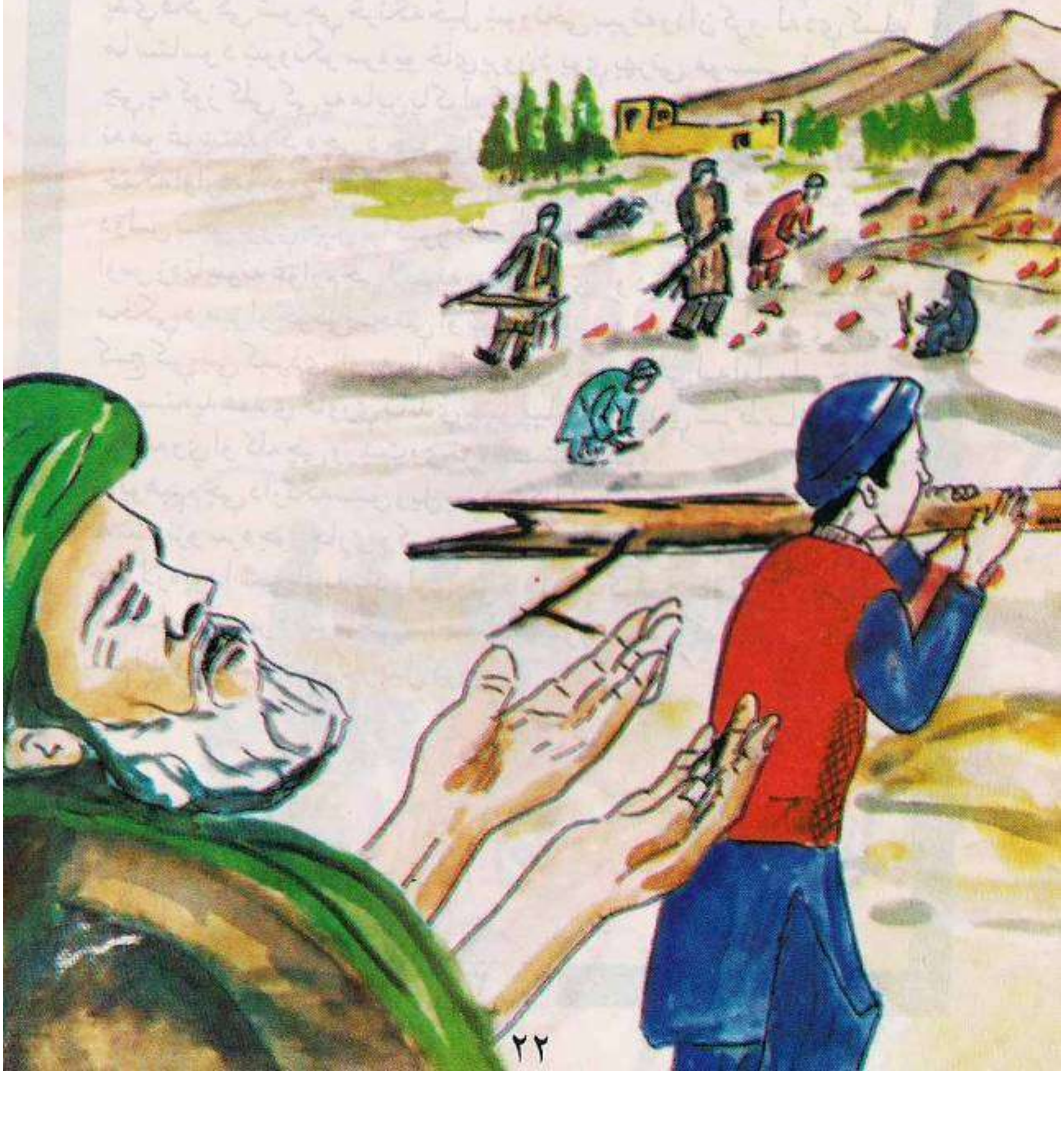

(c) ketabton.com: The Digital Library

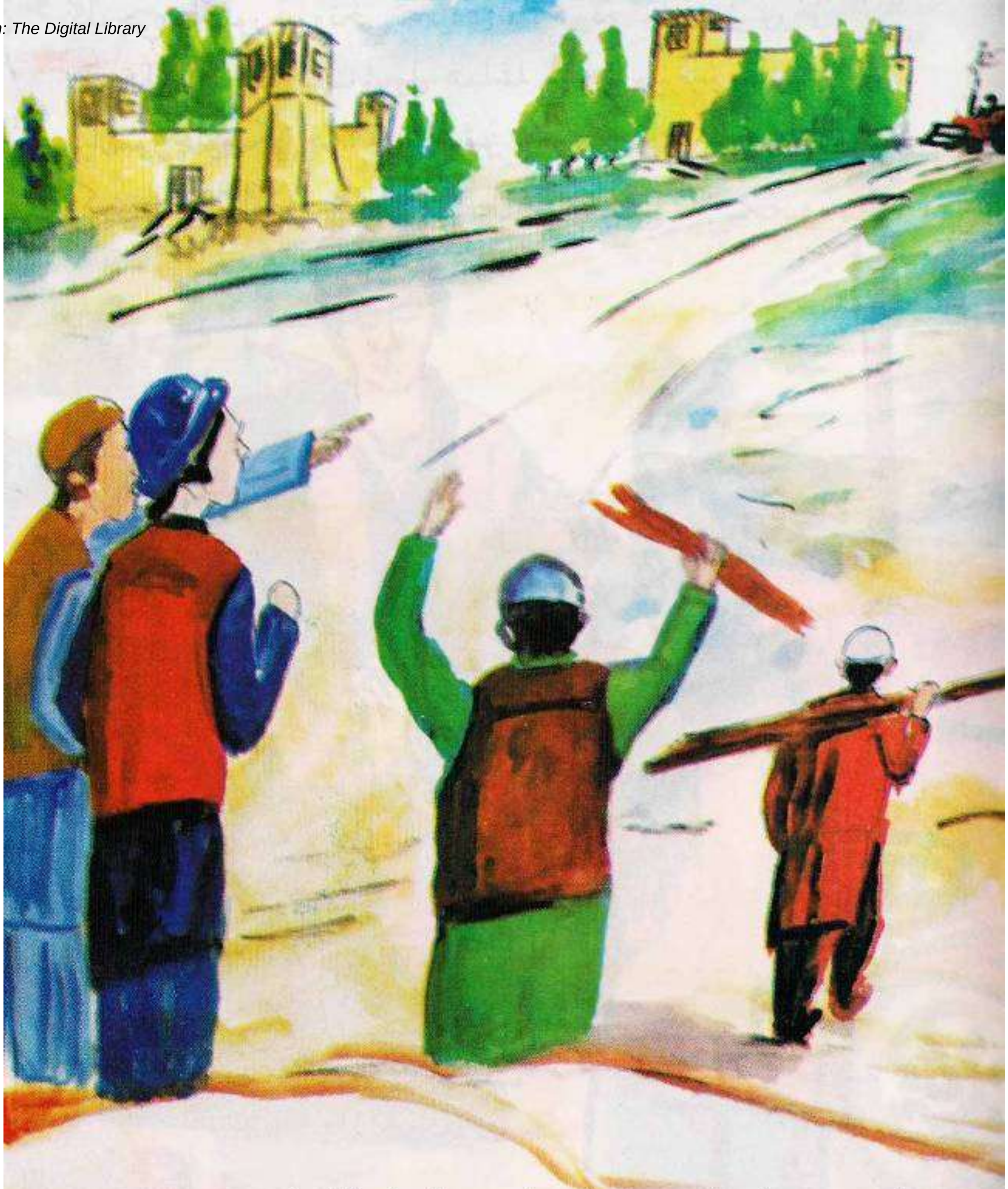

دتختو، دروازو او نورو شیانو د راټولو کار له ښوونځي څخه خلاص شو ناڅاپه د تراکتور د ماشین اوچت آواز د ټولو زده کونکو پام راواړاوه. چې د لرې نه د ښوونځي په لور روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې تراکتور ښوونځي ته نژدې شو د زده کونکو شور او شوق او آوازونه زيات شول. هماغه وو چې سر ښوونکی د تراکتور چلوونکي خوا ته نژدې شو. اويو څه خبرې يې ورسره وکړې بيا د تراکتور چلوونکی خپل کار پيل کړ.

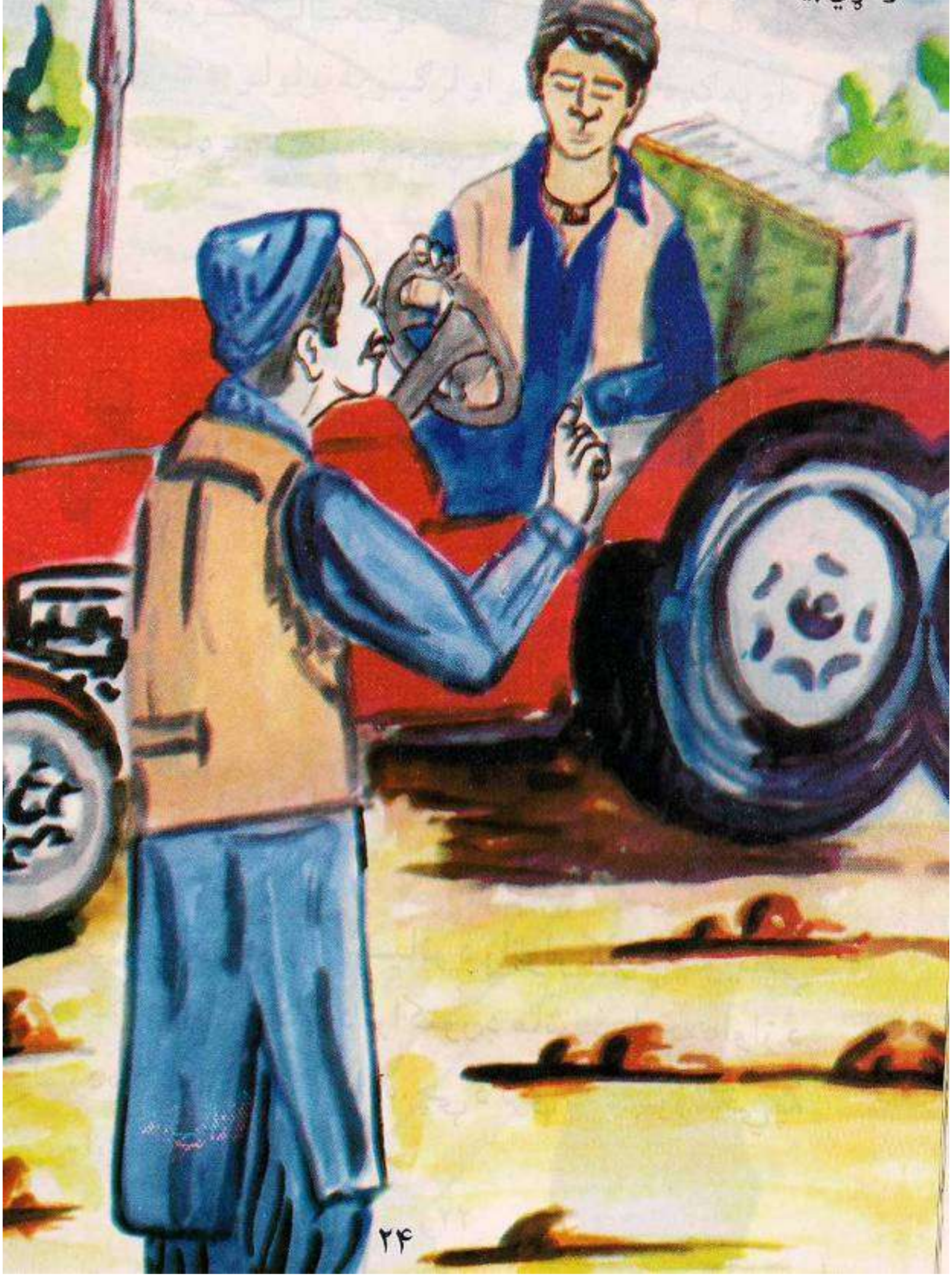

(c) ketabton.com: The Digital Library

زده کونکو په ډیره حــیرانتیا ســره د تراکتور کار ته پام
کاوه چې څرنګه دا وړوکی ماشین د خاورې غونډۍ ځان
سره مخکې وړي او ځمکه اواروي.

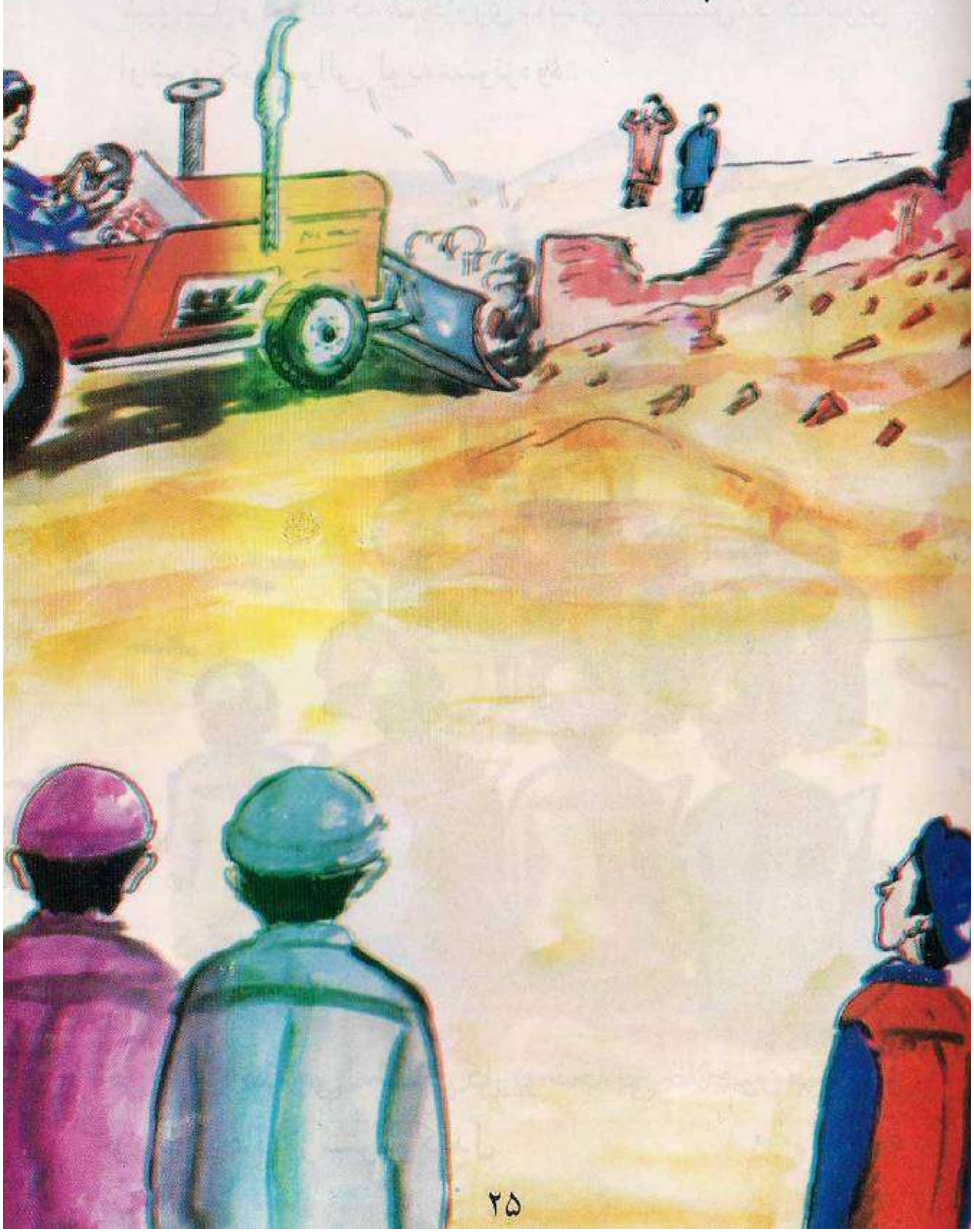

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې توګه په صبا يې ښوونځی پيل شـــو. که څه هم زده کونکي ډير لږ وو خو بيــــــا هم ښوونځي په ګوټ ګوټ کې په اواره شوې ځمکه باندې د بيلابيلو ټولګيو په عنوان په خپل سبق پيل وکړ. که څه هم خاورې باندې کيناستل، د کتابونو او ښوونکو کموالی لويه ستونزه وه.

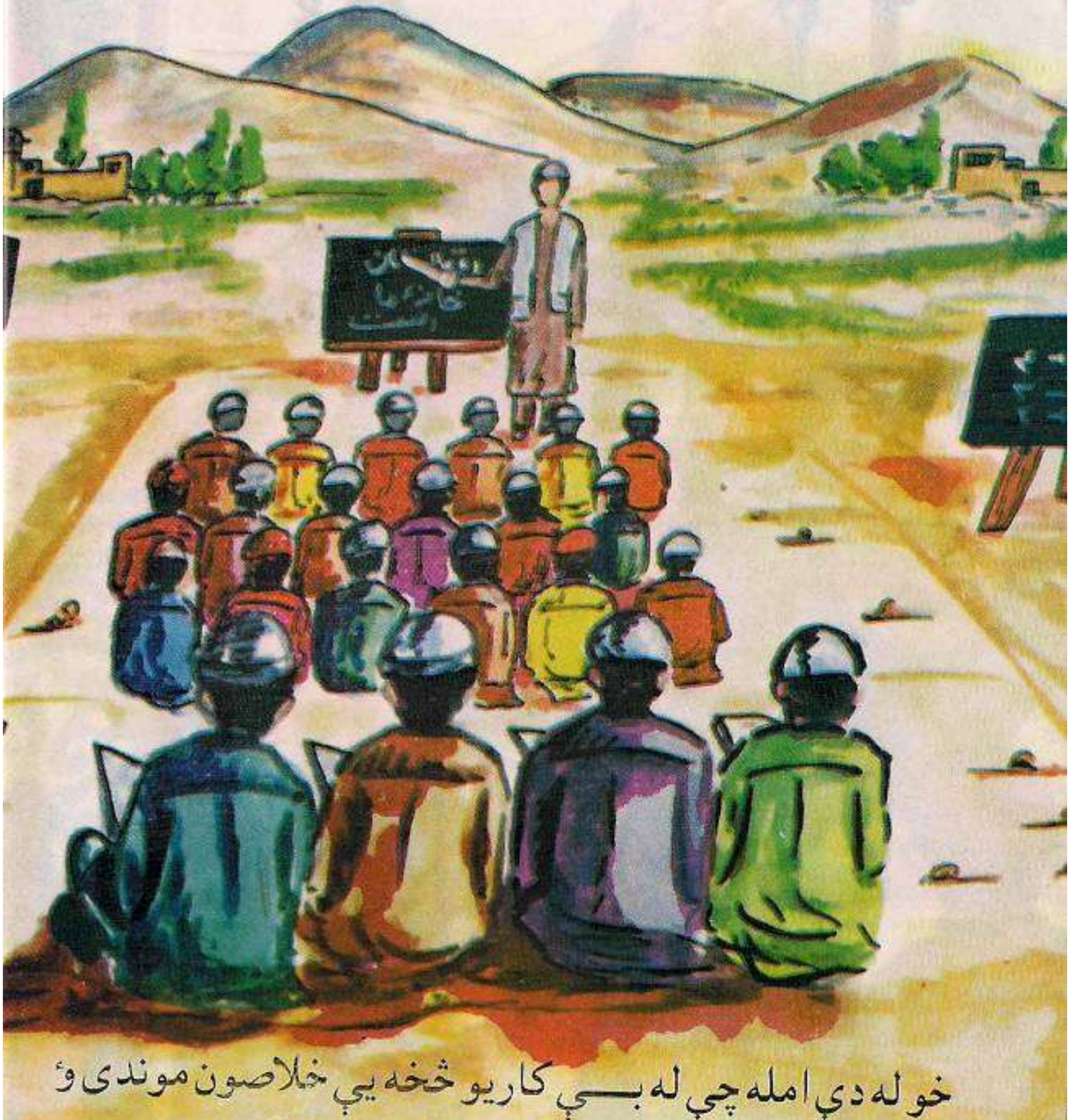

خو له دې امله چې له بــــې کاريو څخه يې خلاصون موندی و ټول خوشحاله تر سترګو کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

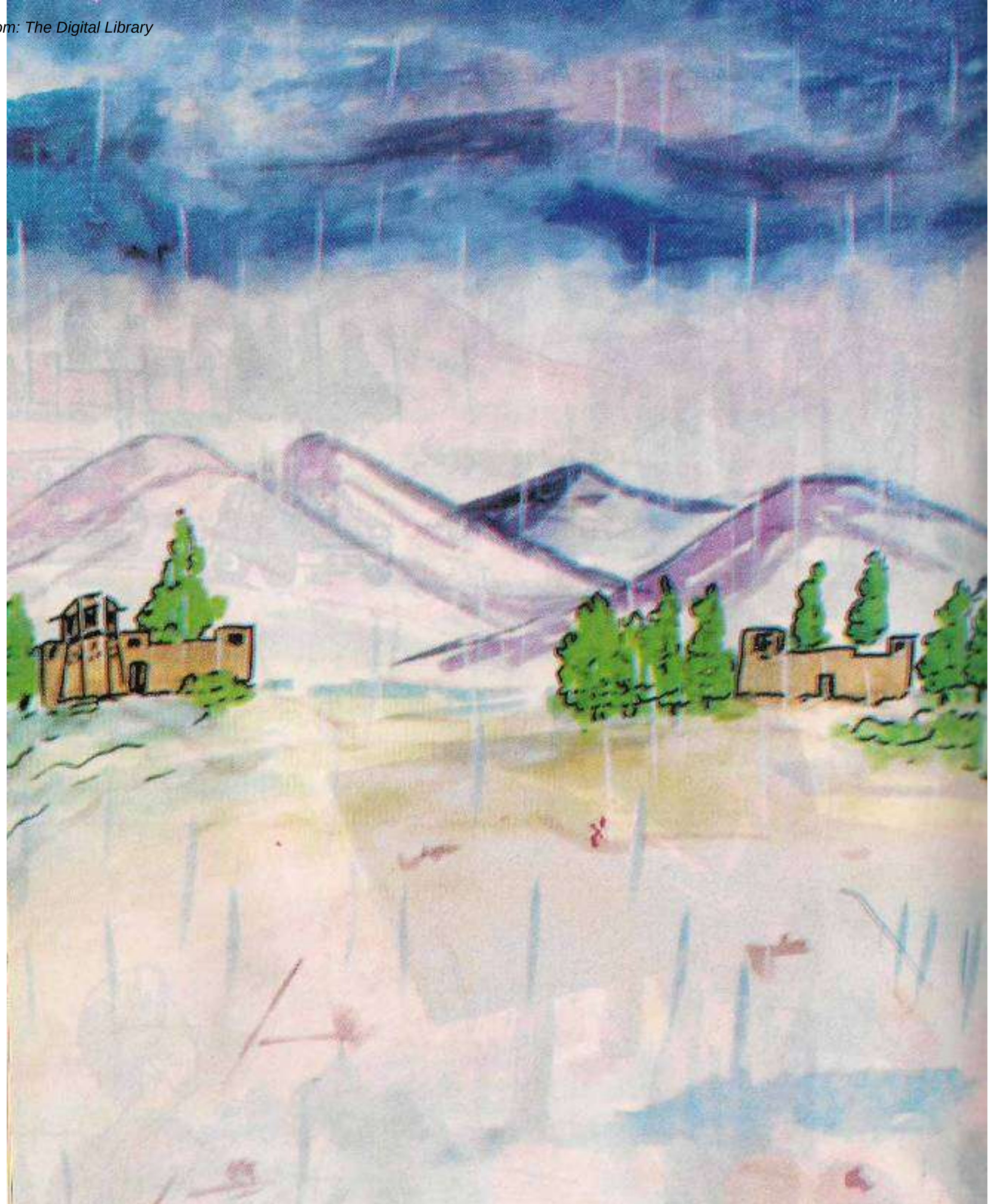

ورځې همدا رنګه تیریدې کله به چې هوا صفا او لمر یزه وه نو سبق وو او کله به چې وربنت وو نو ښوونځی به رخصت وۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغوايي د مياشـــــــتې په ورځو کې يوه ورځ چې زده کوونکي په سبـق ويلو بـوخت وو، دوه درې موټرو چې د ښوونځي خواته ودريدل د زده کوونکو توجه يې ځانته جلب کړه.

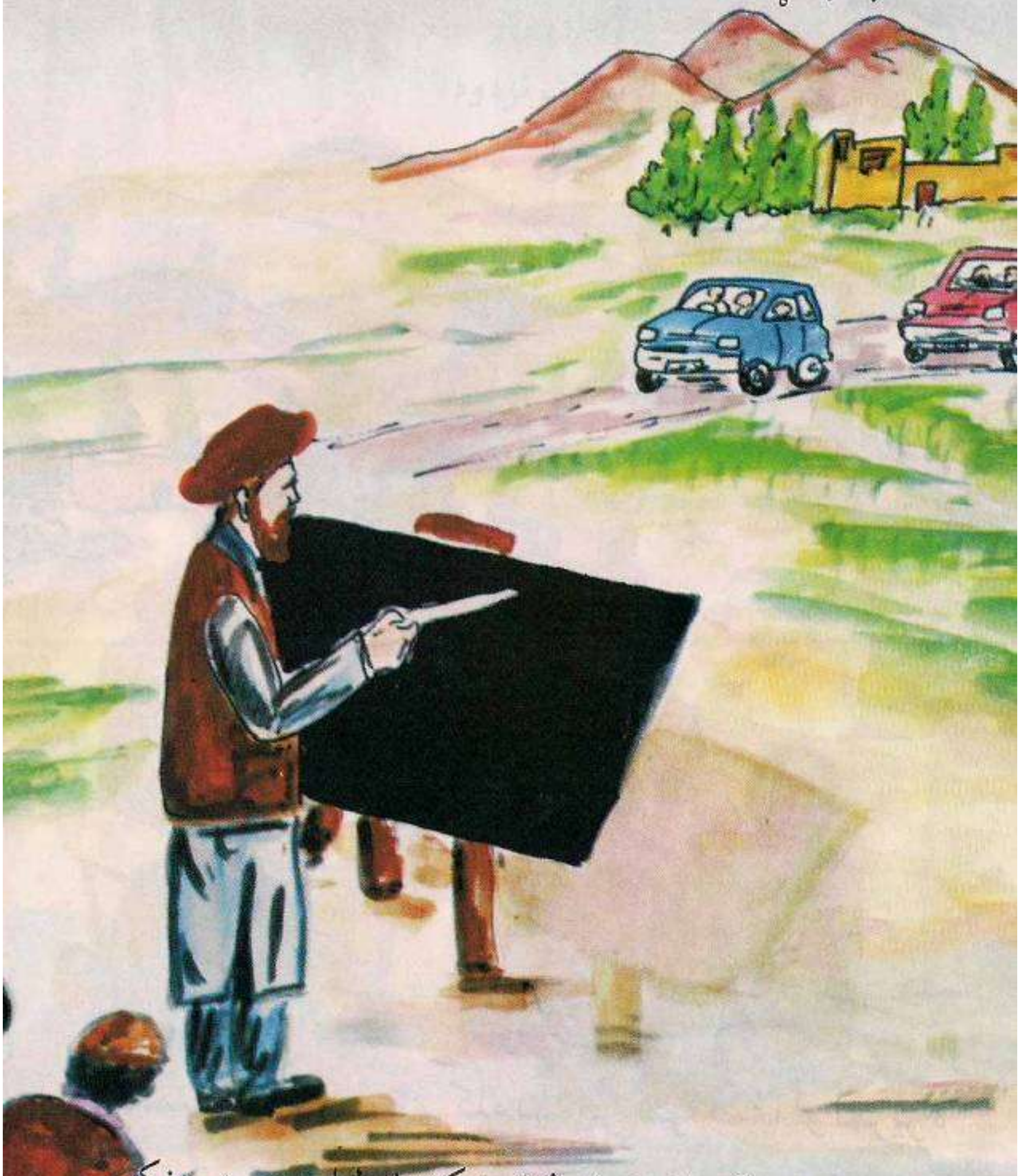

دوه درې کسان د موټر څخه ښکته شول او د سر ښوونکي په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

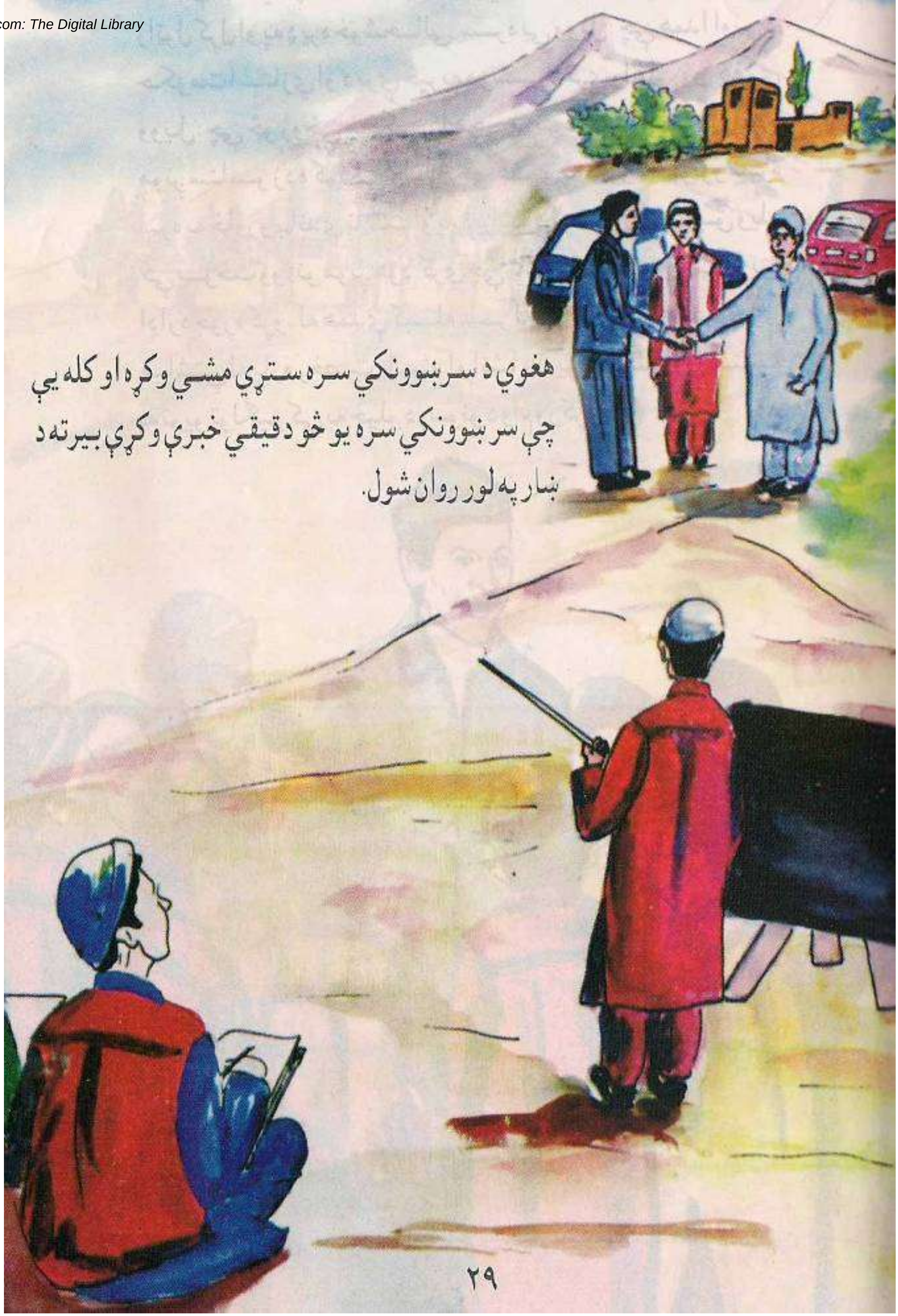

هغوي د سرښوونکي سره ستړي مشي وکړه او کله يې چې سر ښوونکي سره يو څو دقيقې خبرې وکړې بيرته د ښار په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې هغوي لاړل، ســـر ښوونکي ټول زده کونکي او ښوونکي راټول کړل او په ډیره خوشحالی سـره یي وویل: چې همدا اوس د حکومت استازي او دیوې خیریه موسسې غړی راغلي وو. هغوي وویـل: چې څو روځې مخکې کلـه چې مونږ ددې کلـي نـه تیریـدو مونږ ستاسـو زده کونکي ولیدل چې هغوي په ډیرو سـتونزو سـره سره په خاورو باندې ناست او په ډیر شور او شوق سره سبق ویلو کې بـوخت وو. نو مونږ هوډ کړي چې تاسـو ته شپږ تولګي او یوه اداره جوړه کړو. له همدې کبـلـه سـر له سبـا څخه تاسـو دیوې میاشتې له پاره رخصت یاست. او انشاءالله یوه میاشت وروسته به په نویو تولګیو کې به خپلو درسونو دوام ورکړي.

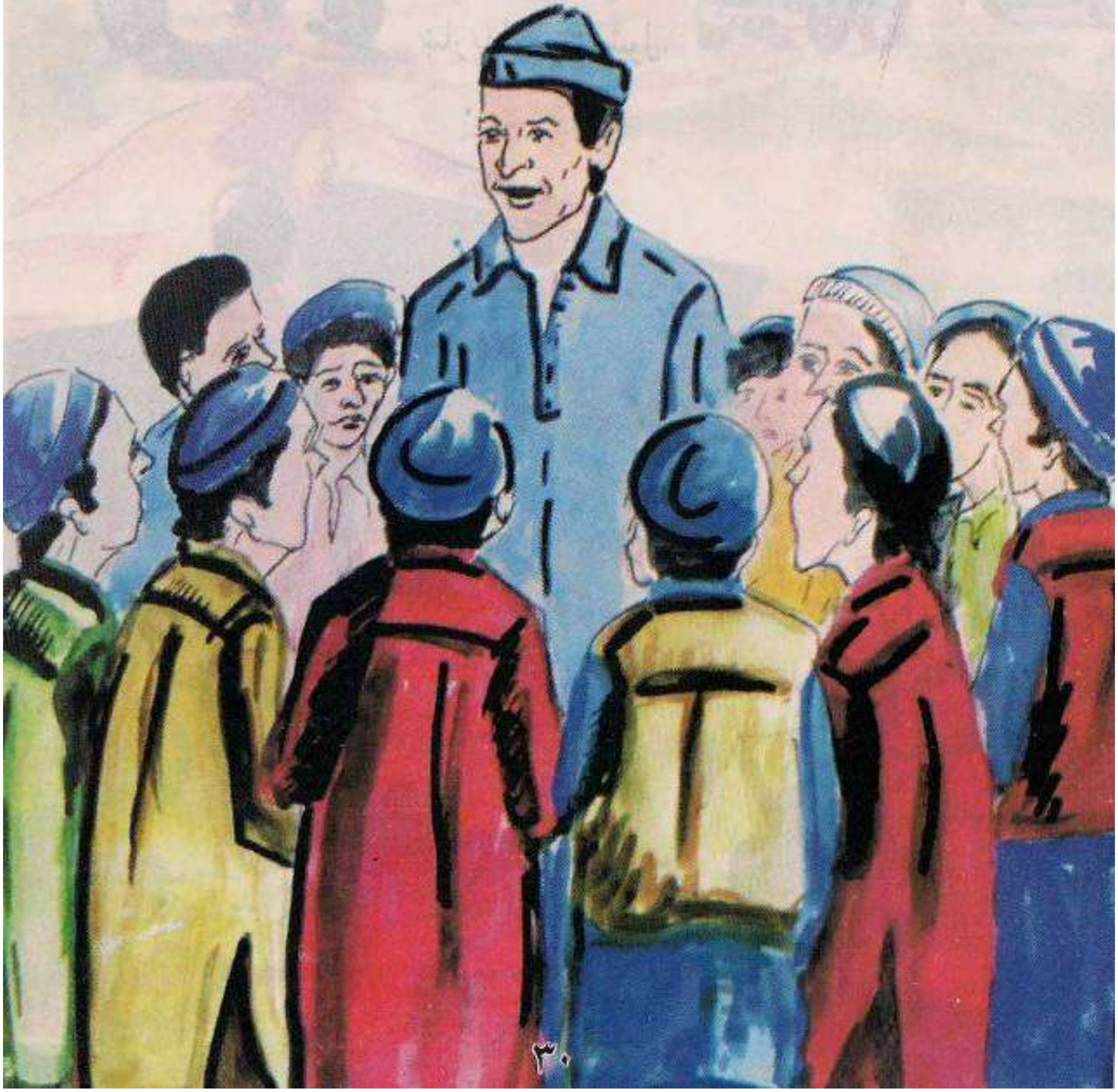

(c) ketabton.com: The Digital Library

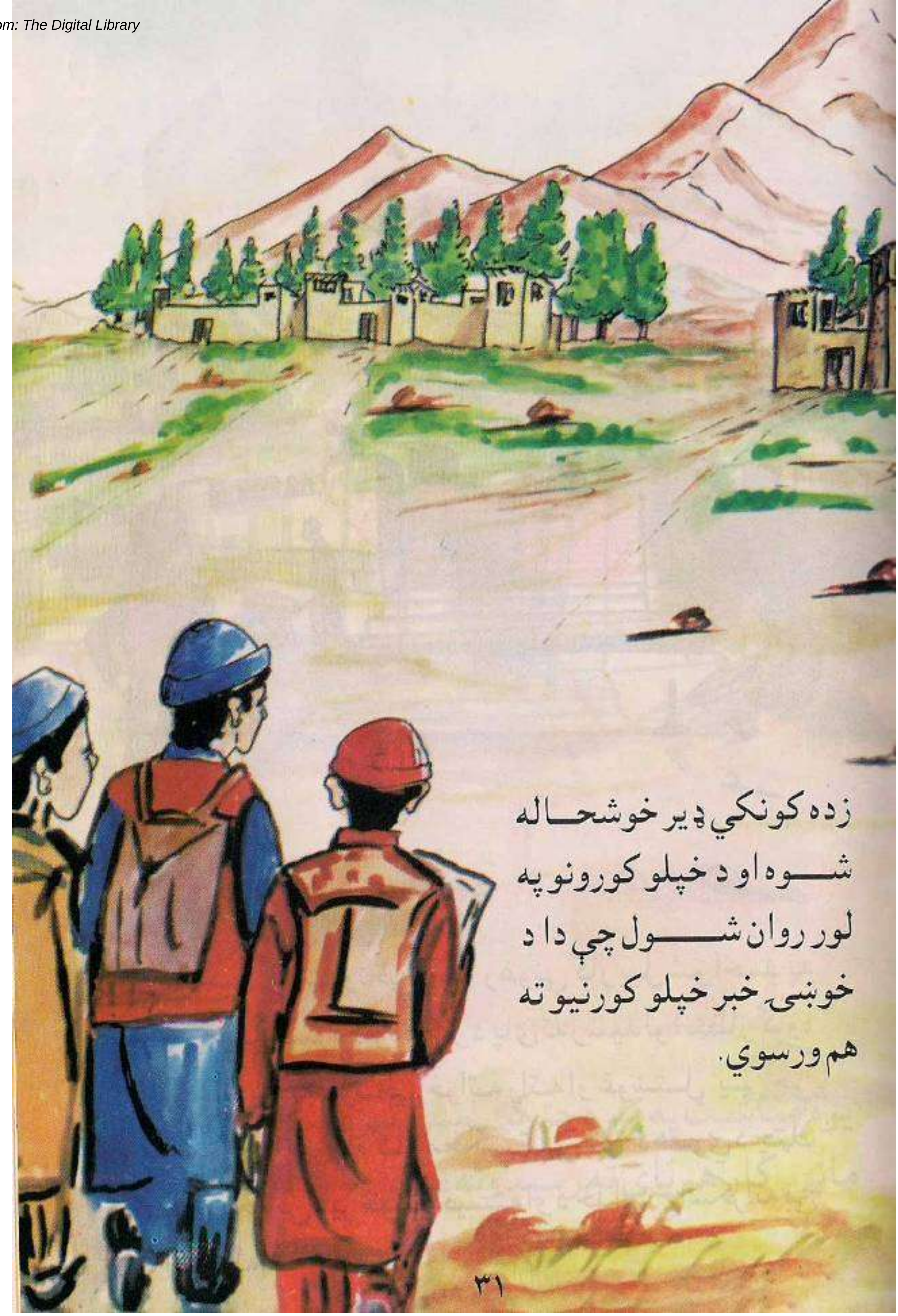

زده کونکي ډير خوشحاله
شوه او د خپلو کورونو په
لور روان شول چې دا د
خوښۍ خبر خپلو کورنيو ته
هم ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

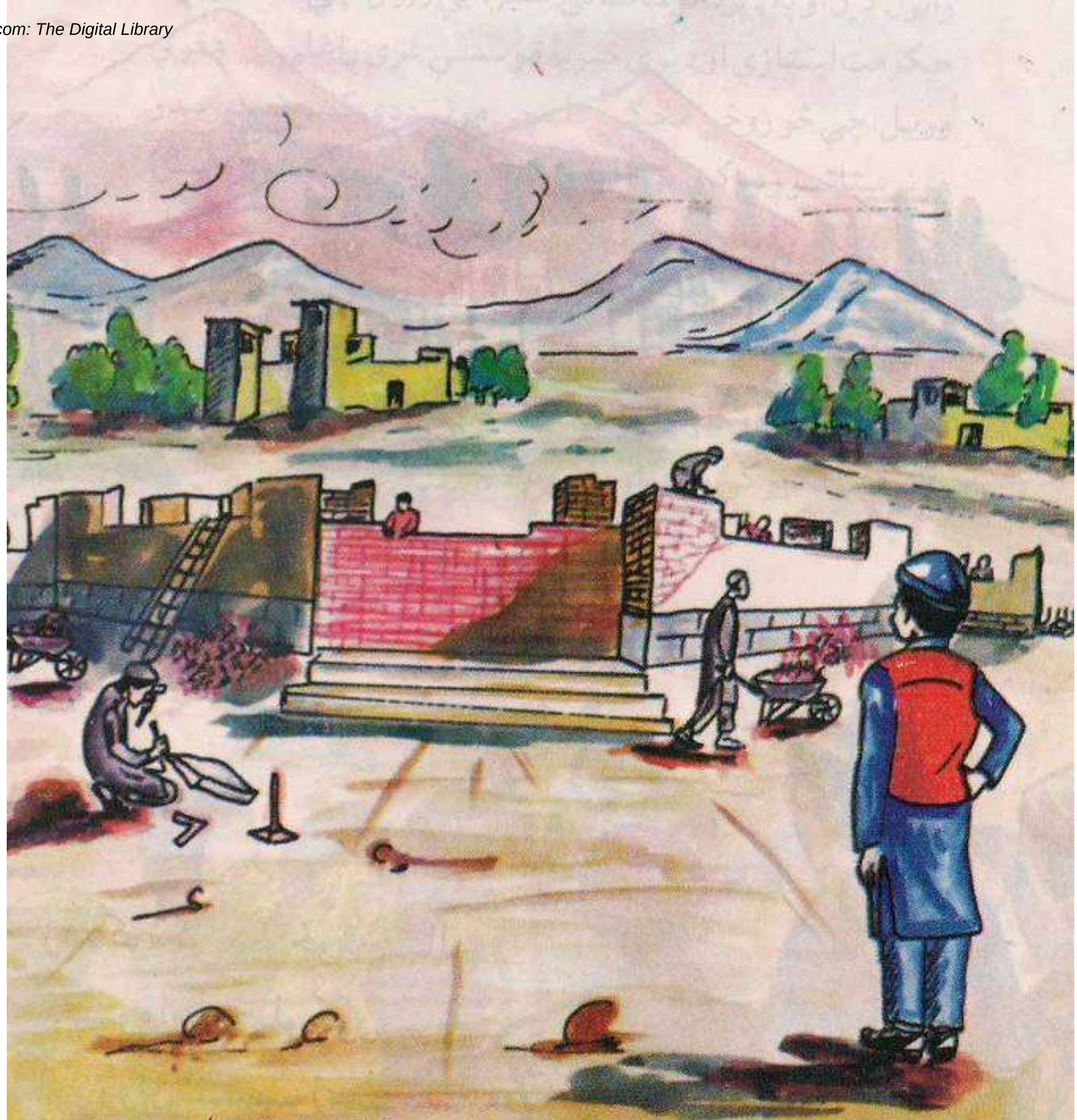

سبا سهار د ښوونځي د بيا رغونې کارپيل شو احمد په ډيرې بې صبره سره د کار د پای ته رسيدلو انتظار کاوه او هره ورځ ښوونځي خواته راته او غوښتل يې چې وويني چې څومره کار مخکې تللی دی. د هغوی د چټک کار څخه يې ډير خوند اخيسته او د خدای(ج) شکرانه يې اداکوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

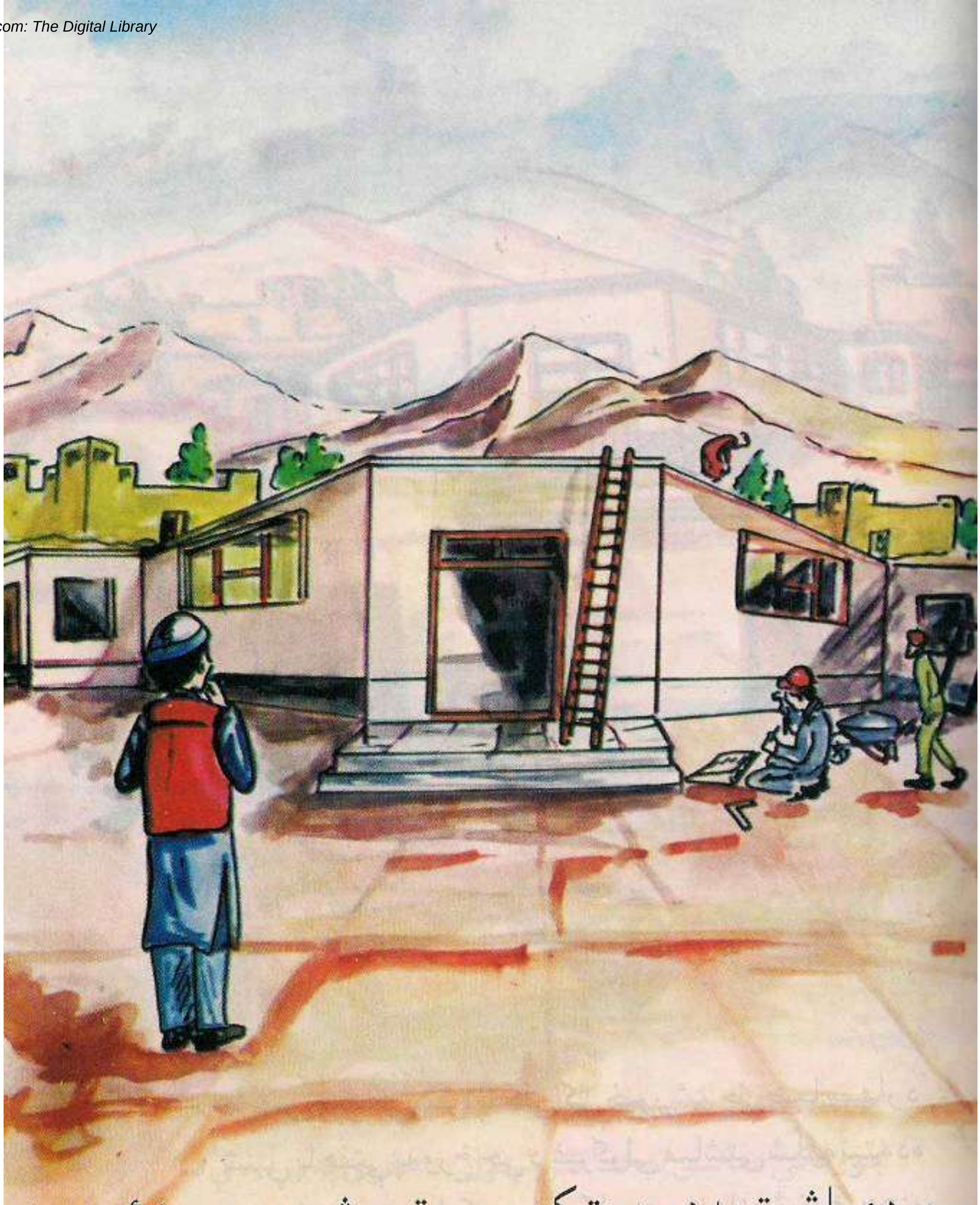

یوه میاشت په ډېره چټکۍ سره تېره شوه د ښوونځي د ماڼۍ کار هم پای ته رسید وته نږدې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

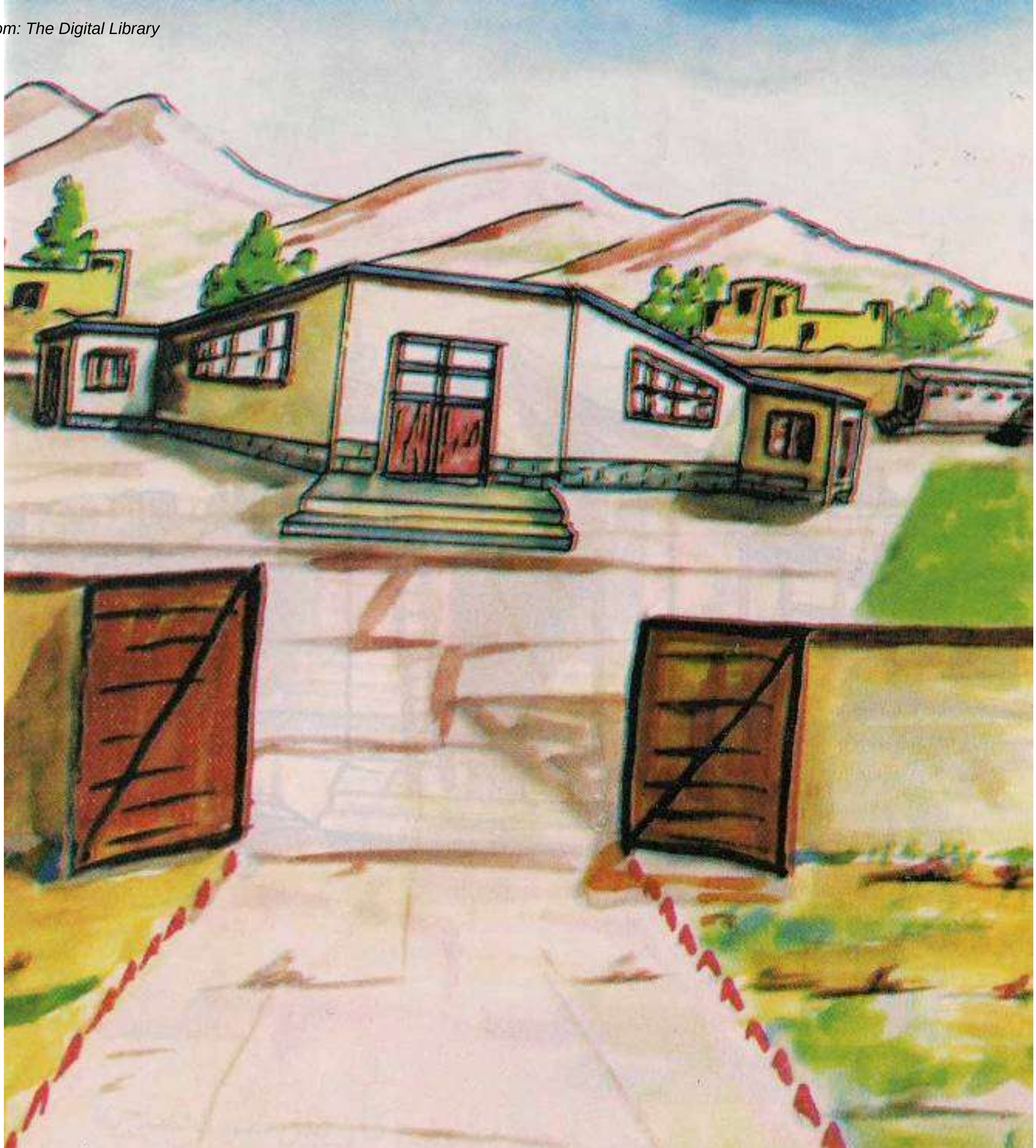

دا خبر په چټکۍ سره په کلي کې خپور شو چې صبا سهار د شنبې یا هفتې په ورځ چې د غبرګولي میاشتې شلمه نیټه ده ښوونځی بېرته پیل کېږي او د کلي د مشرانو څخه غوښتنه شوې چې د ښوونځي د افتتاح په کې برخه واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

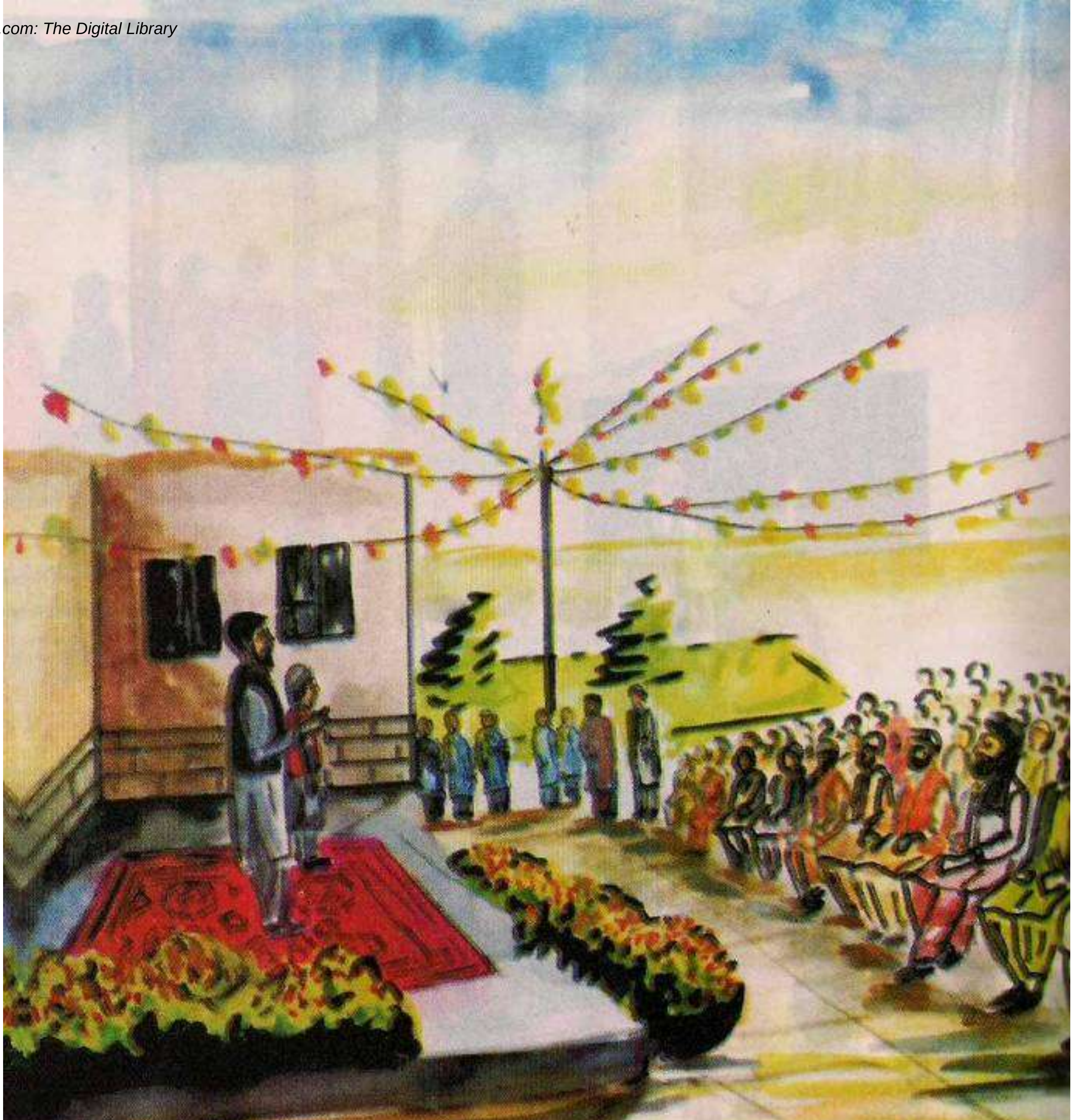

صبا سهار اته بجې ټول زده کونکي په منظمه توګه د ښوونځي صحن ته حاضر شول. د هغوی په وړاندې د کلي مشران او نور میلمانه په څوکیو باندې کیناستلي وو او د نوي ښوونځي افتتاح ته منتظر وو. بالاخره د ښوونځي افتتاح د قرآن کریم په تلاوت کولو سره پیل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

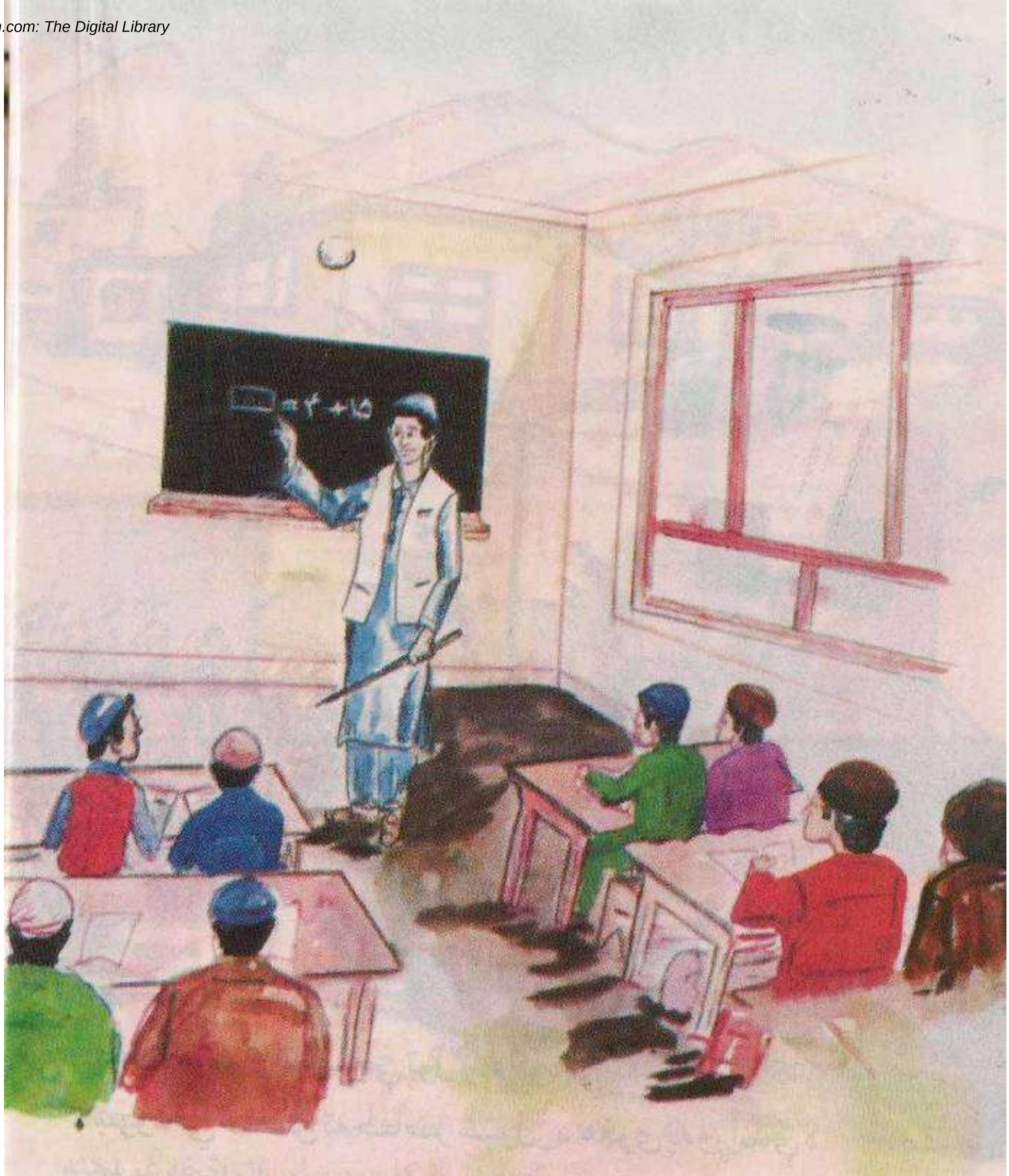

همدارنګه ټول زده کونکي خپلو نويو ټولګيو ته لاړل او
سبقونه يې پيل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

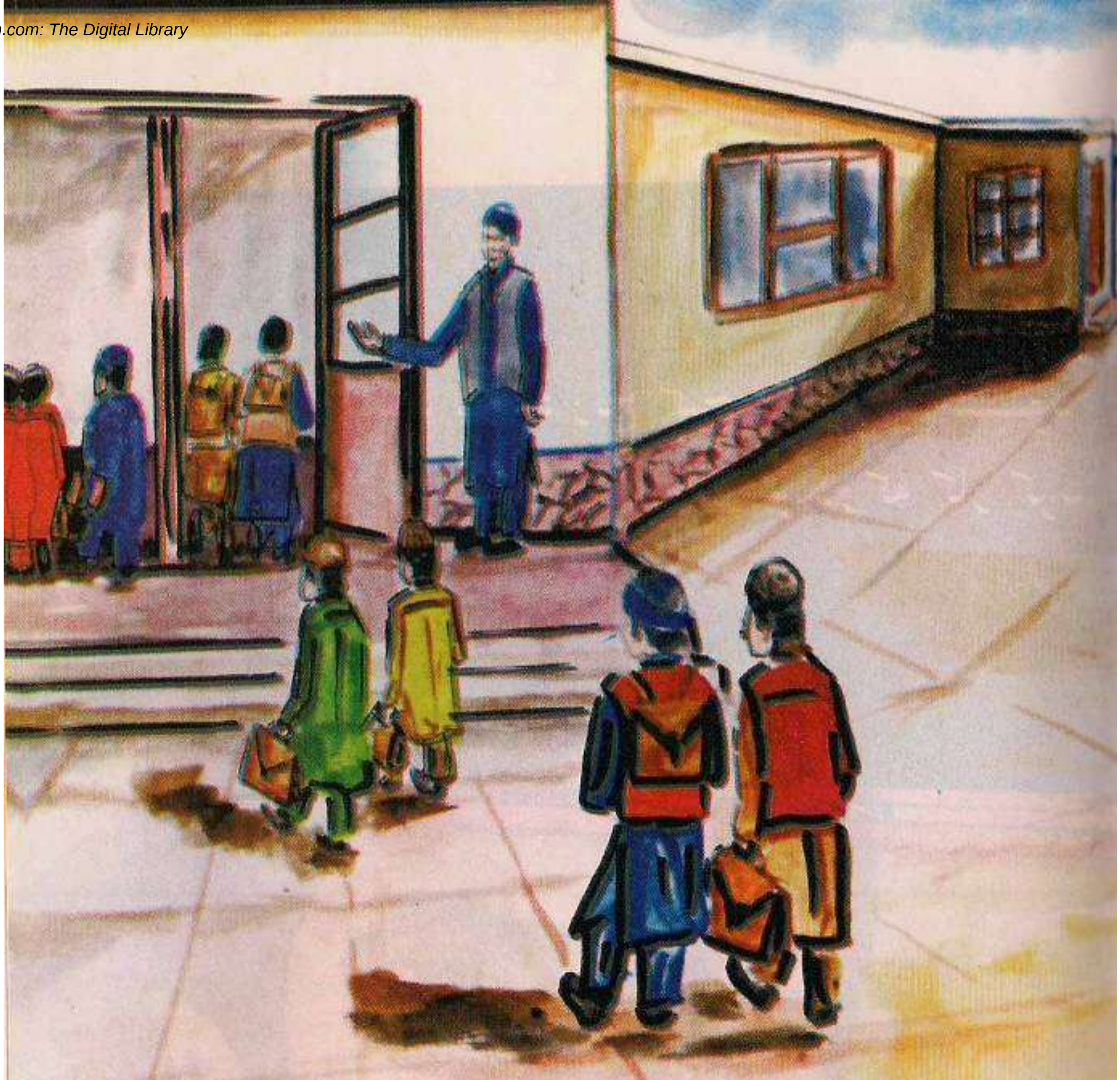

وروسته سر ښوونکي ټولو زده کونکو ته د نوي ښوونځي راتللو ته ښه راغلاست ووېل او زده کونکي یې سبق ویلو ته وهڅول. او د حکومت او د مرستندویو موسسو د مرستې څخه یې مننه وکړه. یو ځلې بیا یې د احمد د لوړ همت یادونه وکړه او زده کونکو نه غوښتنه وکړه چې نویو ټولګیو ته ولاړ شي. او په خپلو سبقونو پیل وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پای کې د احمد د لوړ همت، هڅو او زیار له وجهې ښونځی بیرته ودان شو. احمد هم د خپلې پوښتنې ځواب پیدا کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته احمدتل دا خبرې تکرارول.

چې پسې ګرځي هغه به مومي

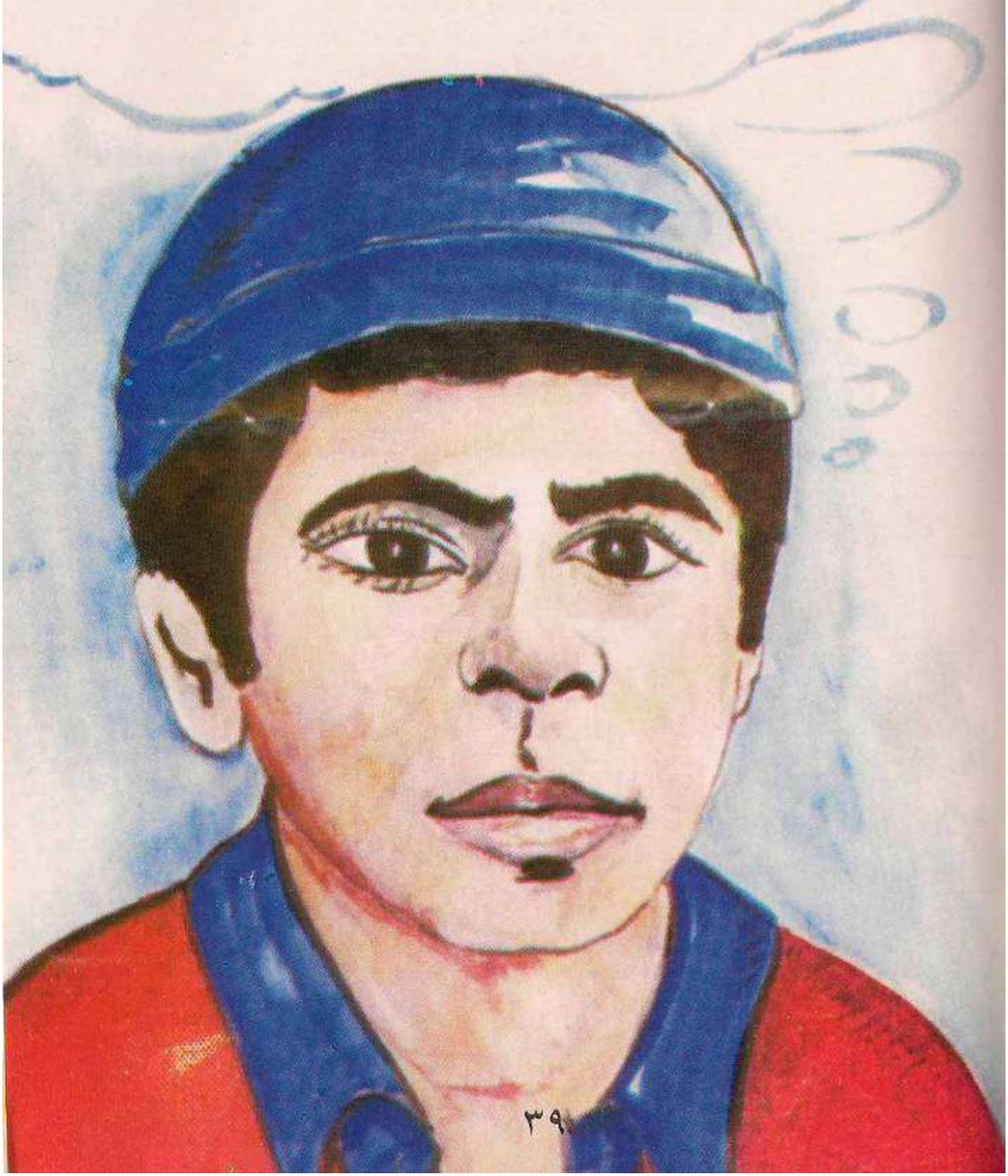

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library